

Hobeon

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling &
Bijzonder Kenmerk Internationalisering

hbo-bacheloropleiding Communicatie
voltijd

Hanzehogeschool Groningen

**De kracht van
kennis.**

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling &
Bijzonder Kenmerk Internationalisering

hbo-bacheloropleiding Communicatie
voltijd

Hanzehogeschool Groningen

CROHO nr. 34405

Hobéon Certificering

Datum

5 juli 2017

Auditpanel

drs. W.G. van Raaijen

drs. A.M. Cotton

dr. G.W. Rijnja

prof. dr. M. Vos

dhr. J. Miedema

Secretaris

I.A.M. van der Hoorn MSc

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
	SUMMARY	7
3.	INLEIDING	11
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	13
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	29
6.	AANBEVELINGEN	31
7.	DISTINCTIVE QUALITY FEATURE INTERNATIONALISATION	33
BIJLAGE I	Scoretabel	49
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	51
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	57
BIJLAGE IV	Overzicht auditpanel	59

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hanzehogeschool Groningen
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	B Communicatie
registratienummer croho	34405
domein/sector croho	Economie
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Arts
aantal studiepunten	240 EC
afstudeerrichtingen	Communicatie International Communication
locatie	Groningen
variant	Voltijd
joint programme	n.v.t.
onderwijstaal	Communicatie: Nederlands International Communication: Engels
datum audit / opleidingsbeoordeling	16 en 17 februari 2017
contactpersoon opleiding	Drs. R.G. (Rose) Kempen r.g.kempen@pl.hanze.nl

Basisgegevens **hbo-bacheloropleiding Communicatie/International Communication**,
voltijd

bron: Bedrijfsinformatiemanagementsysteem Hanzehogeschool Groningen
peildatum: november 2016

instroom (aantal)	2012	2013	2014	2015	2016	
▪ Communicatie	153	170	143	91	138	
▪ International Comm.	146	162	172	140	135	
▪ Totaal	299	332	315	231	273	
uitval (percentage)						
uit het eerste jaar ¹	2010	2011	2012	2013	2014	2015
▪ Communicatie	32,7	40,7	39,9	34,1	42,0	24,2
▪ International Comm.	42,9	43,8	34,2	33,3	37,2	32,9
uit de hoofdfase ²	2010	2011	2012	2013	2014	2015
▪ Communicatie	33,5	17,6	15,5	18,3	7,0	10,5
▪ International Comm.	25,7	21,8	17,8	17,2	13,8	8,2
rendement (percentage) ³	2007	2008	2009	2010	2011	
▪ Communicatie	60,3	53,4	56,9	66,5	67,0	
▪ International Comm.	68,8	69,0	68,9	71,8	67,1	
docenten (aantal + fte)	aantal		Fte			
▪ Communicatie	26		17,92			
▪ International Comm.	33		19,38			
opleidingsniveau docenten (percentage) ⁴	Bachelor	Master	PhD.			
▪ Communicatie	4	92	14			
▪ International Comm.	6	82	12			
docent-student ratio ⁵	1 : 25,2					
contacturen (aantal) ⁶	1 ^e jaar	2 ^e jaar	3 ^e jaar	4 ^e jaar		
▪ Beide	18	18	Varieert keuze- semester + stage	16		

¹ Het aandeel van het totaal aantal bachelorstudenten (eerstejaars ho) dat na één jaar niet meer bij de opleiding staat ingeschreven, zo mogelijk voor de laatste zes cohorten.

² Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat in de nominale studieduur zonder het diploma te hebben behaald alsnog uitvalt uit de opleiding, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

³ Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat het bachelor diploma haalt in de nominale studieduur + één jaar, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

⁴ Het aandeel docenten (onderwijzend personeel) met een hbo, master en PhD in het totaal aantal docenten (onderwijzend personeel).

⁵ De verhouding tussen het totaal aantal ingeschreven studenten en het totaal aantal fte's aan onderwijzend personeel van de opleiding in het meest recente studiejaar.

⁶ Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacttijd, voor ieder jaar van de opleiding.

2. SAMENVATTING

De hbo-bacheloropleiding Communicatie van Hanzehogeschool Groningen behoort tot het Instituut voor Communicatie, Media & ICT. De opleiding Communicatie leidt breed georiënteerde communicatieprofessionals op, die zowel inzetbaar zijn in publieke domein als in commerciële sectoren. De Hanzehogeschool Groningen focust zich op drie thema's (Energie, Healthy Ageing en Ondernemerschap), die nadrukkelijk terugkomen in de opleiding. De opleiding kent een Nederlandstalige (afgekort met CO) en een Engelstalige variant (afgekort met IC).

Naast de accreditatiebeoordeling heeft het auditpanel de Engelstalige variant International Communication ook beoordeeld op basis van de 'Frameworks for the Assessment of Quality in Internationalisation', opgesteld door het European Consortium for Accreditation.

Standaard 1. Beoogde eindkwalificaties

De opleiding hanteert voor beide varianten het door het Landelijk Overleg Communicatieopleidingen geformuleerde competentieprofiel. De Groningse opleiding heeft aan de vijf landelijk overeengekomen competenties twee eigen competenties toegevoegd, te weten Internationaal/Intercultureel communiceren en Ondernemendheid. Deze competenties vloeien voort uit de ambities en de profilering van de Hanzehogeschool Groningen en sluiten uitstekend aan op de ontwikkelingen binnen het hedendaagse communicatievak. De zeven opleidingscompetenties zijn uitgewerkt in leeruitkomsten op drie niveaus.

Een focus op onderzoekend vermogen is expliciet aanwezig in de eindkwalificaties, evenals een focus op internationalisering. Dit laatste komt als vanzelfsprekend voort uit de toevoeging van de competentie Internationaal/Intercultureel communiceren aan zowel de variant Communicatie als International Communication.

De twee eigen competenties zorgen voor een uniek profiel van de opleiding. Daar komt bij dat de opleiding ervoor zorgt dat het programma ook aandacht besteedt aan de strategische thema's waarvoor de Hanzehogeschool heeft gekozen. Naast Ondernemerschap zijn dit Energie en Healthy Ageing; thema's die aansluiten bij de ontwikkelingen in de noordelijke regio. Het panel is onder de indruk van de wijze waarop de opleiding in staat is om deze thema's te incorporeren in de opleiding en communicatieprofessionals op te leiden met een grote maatschappelijke betrokkenheid.

Overwegende dat de beoogde eindkwalificaties van de opleiding (i) zijn gefundeerd op landelijk vastgestelde en breed (ook internationaal) gevalideerde beroepsniveauprofilen en kerncompetenties voor communicatieprofessionals, (ii) een focus op onderzoek tot uitdrukking brengen, (iii) aan de hand van een extra toegevoegde competentie een voorbeeldige internationale focus laten zien, evenals (iv) een zelf gekozen focus op ondernemendheid en (v) bovendien worden toegepast in een omgeving waarin de Groningse speerpunten Energie en Healthy Ageing zichtbaar zijn - en het de opleiding lukt dit alles op een zeer heldere wijze te onderbouwen en vorm te geven - concludeert het panel dat op standaard 1, ook vanuit een internationaal perspectief, sprake is van een exceptioneel goede set eindkwalificaties en komt het derhalve tot het oordeel 'excellent'.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

Het nieuwe curriculum is en wordt met visie ontwikkeld en kent een heldere opbouw en een duidelijke samenhang rondom blokthema's. Aan een aantal blokken zijn daarnaast de voor de Hanzehogeschool karakteristieke thema's gekoppeld. Tijdens elk blok komt een set competenties aan de orde die is uitgewerkt in leeruitkomsten. Deze leeruitkomsten bij elkaar zijn dekkend voor de beoogde eindkwalificaties.

Het programma stelt de studenten in staat om de benodigde kennis en vaardigheden, leidend naar de beoogde eindkwalificaties, te ontwikkelen en toe te passen in de beroepspraktijk tijdens realistische projecten en stage(s). Onderzoek is vanaf het eerste blok stevig ingebed in het curriculum. Zowel het IC- als het CO-programma beschikken over een groot aantal internationale aspecten, die realisatie van het beoogde eindniveau op dit gebied faciliteren. Voor IC-studenten is het verplicht om één jaar van hun studie in het buitenland te volgen en een extra vreemde taal te leren als voorbereiding daarop. Studenten uit de Nederlandstalige major CO doen een internationaal semester.

De opleiding beschikt over een hoog opgeleid docentenkorps dat op basis van kwalificaties en ervaringen goed in staat is om studenten toe te leiden naar de beoogde eindkwalificaties. Deskundigheidsbevordering gebeurt op structurele basis en speelt in op wensen van docenten en op de actualiteiten in de beroepspraktijk. Het opleidingsmanagement, evenals het College van Bestuur, heeft aandacht voor de werkdruk onder docenten; zij treffen hiertoe de noodzakelijke maatregelen. Studenten betitelen hun docenten als toegankelijk en betrokken.

De voorzieningen dragen bij aan de uitvoering van het onderwijs(concept) via de Scrum-methodiek. Studenten zijn tevreden over de studiebegeleiding, die verweven zit in de HRM-leerlijn. Het gesprek met de internationale studenten bevestigt de nadrukkelijke aandacht die de opleiding besteedt aan een zorgvuldige integratie van nieuwe studenten.

In aanmerking genomen dat het programma (i) een samenhangende inhoud en opbouw kent, (ii) ruim aandacht besteedt aan onderzoek, praktijkgerichtheid en internationalisering, evenals aan de specifieke speerpunten van de Hanzehogeschool/de opleiding, (iii) de studenten in staat stelt om de beoogde eindkwalificaties te realiseren, en (iv) mede door middel van het honours onderwijs voor studenten een uitdagende en motiverende leeromgeving biedt en de opleiding - ook voor de major International Communication - (v) beschikt over een bijzonder goed gekwalificeerd en energiek docententeam en (vi) adequate voorzieningen voor studenten en docenten, komt het auditpanel op Standaard 2 tot het oordeel 'goed'.

Standaard 3. Toetsing

Het door de opleiding ingerichte toetsstelsel is goed uitgewerkt en herbergt verschillende kwaliteitswaarborgen in zich met betrekking tot toetsen en beoordelen. Het toetsstelsel bewerkstelligt dat alle competenties in toenemende complexiteit/zelfstandigheid worden beoordeeld.

De examencommissie en de toetscommissie nemen binnen de opleiding een stevige positie in. Zij vertonen een proactieve houding die niet alleen door collega's wordt gewaardeerd, maar ook nadrukkelijk wordt benut, zoals bijvoorbeeld in de pilot Innovatiewerkplaats. Het huidige afstudeerproces borgt dat alle competenties op eindniveau worden afgetoetst. Niettemin werkt de opleiding momenteel aan verdere verbetering c.q. modernisering van het afstuderen.

Op grond van deze bevindingen komt het auditpanel op Standaard 3 tot het oordeel 'goed'.

Standaard 4. Gerealiseerde eindkwalificaties

Het auditpanel is van oordeel dat zowel de eindwerken van Communicatie als van International Communication laten zien dat de studenten de eindkwalificaties op een hoog bachelorniveau bereiken. In het bijzonder is het auditpanel lovend over de onderzoeksopzet, die in een aanzienlijk aantal gevallen zelfs van masterniveau is, de relevantie en het actualiteitsgehalte van de gekozen onderwerpen en de taalbeheersing van zowel de Nederlandse als de buitenlandse studenten. De oordelen van het panel over de selectie van eindwerken komen bovendien volledig overeen met die van de examinatoren van de Hanzehogeschool. Ook het werkveld is zeer positief over de kwaliteit van de afgestudeerden. Dit alles bij elkaar maakt, dat het panel voor Standaard 4 komt tot het oordeel 'goed'.

Algemene conclusie:

Gelet op het exceptioneel hoge niveau van de opleiding, dat in veel verschillende facetten tot uitdrukking komt, concludeert het auditpanel dat de opleiding haar ambities nastreeft en waar maakt. Op grond van het feit dat het panel voor alle varianten van de bacheloropleiding de standaarden 2, 3 en 4 als 'goed' en standaard 1 als 'excellent' kwalificeert, komt het panel op basis van de beslisregels voor de Beperkte Opleidingsbeoordeling van de NVAO voor de hbo-bacheloropleiding Communicatie / International Communication van Hanzehogeschool Groningen als geheel tot het oordeel 'goed'.

Het auditpanel adviseert de NVAO om de hbo-bacheloropleiding Communicatie van Hanzehogeschool Groningen opnieuw te accrediteren voor een periode van zes jaar.

Den Haag, 5 juli 2017

drs. W.G. van Raaijen,
voorzitter

I.A.M. van der Hoorn MSc,
secretaris

SUMMARY

The Bachelor's programme in Communication of the Hanze University of Applied Sciences (Hanze UAS) is part of the School for Communication, Media & IT (SCMI). The programme educates students to become broadly oriented communication professionals, employable in both the public domain and in commercial domains. Hanze UAS focuses on three themes (Energy, Healthy Ageing and Entrepreneurship), that are clearly reflected in the programme. The programme comprises a Dutch and an English stream.

Simultaneously with the NVAO accreditation assessment the audit panel also assessed the English stream against the 'Frameworks for the Assessment of Quality in Internationalisation', issued by the European Consortium for Accreditation.

Standard 1. Intended learning outcomes

For both the Dutch and the English stream the programme has adopted the professional competencies profile formulated by LOCO (the National Consultative Body for Communication Programmes). Hanze UAS has added two additional competencies to the set of five agreed upon nationally. These are 'intercultural and international communication' and 'entrepreneurial attitude'. These competencies are derived from the ambitions and the Hanze UAS profile and excellently tie in with the developments within today's professional communication domain. The seven competencies have been further elaborated into learning outcomes on three consecutive levels.

The intended learning outcomes demonstrate an explicit focus on student's inquisitive attitude, as well as on internationalisation, the latter resulting from the inclusion of the intercultural and international communication competence.

The two additional competencies create a unique profile to Groningen's programme. In addition, the programme also pays attention to the overall strategic themes of Hanze UAS. Next to Entrepreneurship, the strategic themes are Energy and Healthy Ageing. These subjects connect seamlessly with developments in the Northern region of the Netherlands. The panel is impressed with the way in which the programme has incorporated these themes into its qualifying statements and is striving to educate communication professionals with a high level of social commitment.

Taken into consideration that the intended learning outcomes of the programme (i) are based on nationally agreed and broadly (also internationally) validated professional profiles and the core competencies for communication professionals, (ii) contain a focus on research, (iii) have an international orientation due to the incorporation of an intercultural and international competence, as well as (iv) a self-chosen orientation on entrepreneurship and (v) are deployed in an environment that clearly bears the appeal of the Northern region priorities, such as Energy and Healthy Ageing – and considering the programme has convincingly substantiated and structured all their choices, the panel concludes that the programme – from the international perspective as well – has managed to design an exceptionally solid set of intended learning outcomes, that justifies Standard 1 to be rated 'excellent'.

Standard 2. Teaching and learning environment

The new curriculum demonstrates vision, has a clear structure and features coherently themed study periods. In addition, a number of study blocks are connected to Hanze UAS related strategic themes. In each block a set of competencies is covered and detailed into learning outcomes. The learning outcomes per block cover the intended learning outcomes of the programme.

The programme enables students to acquire all the required knowledge and skills and to apply them in the professional practice during authentic projects and internships, thus enabling them to meet the intended learning outcomes. Right from the first block, research is firmly embedded in the curriculum. Both the international and the Dutch stream feature a large number of international aspects, that facilitate the realisation of the intended intercultural and international learning outcomes. The IC students are obliged to study or work abroad for one year and must learn an additional foreign language to prepare for their stay abroad. Students following the Dutch major have to take (at least) one international semester.

The faculty is composed of highly qualified lecturers. Based on their qualification and experience, they are very well capable of educating and supporting students to develop the intended learning outcomes.

Professionalization is addressed structurally and ties in well with the needs of the lecturers and the developments in the day-to-day practice of the profession. The programme management, as well as the Executive Board, give special consideration to the workload of lecturers and have taken necessary measures to reduce it. Students characterise their lecturers as 'involved' and 'approachable'.

The facilities support the execution of the education(al concept) through the Scrum methodology. Students are pleased with the study guidance offered and integrated in the HRM course. The audit session with the international students confirmed that the lecturers are considerate and keep a close eye at their smooth integration.

Taken into consideration that the programme (i) is coherent both in content and structure, (ii) devotes in-depth attention to research, practical orientation and internationalisation, as well as to the strategic themes of the Hanze UAS/the programme, (iii) enables students to achieve the intended learning outcomes, and (iv) provides a challenging and inspiring learning environment in which the honours programmes play a prominent role and the fact that the programme – also within the International Communication major – (v) has an extremely well-qualified and energetic faculty and (vi) is equipped with adequate facilities for both students and lecturers, the panel rates Standard 2 as 'good'.

Standard 3. Assessment

The assessment system has been firmly designed and is safeguarded by various quality assurance mechanisms. Assessments incorporate all competencies, systematically evaluated at increasing levels of complexity and independence.

The Examination Board and the Assessment Board hold a strong position. They display a proactive attitude, not only appreciated by the faculty, but also explicitly utilised by them, e.g. in the pilot on Innovation labs. Although the current graduation process definitely ensures that all competencies are assessed at the final level, the programme is working on an update of and further improvements in the graduation process.

Based on aforementioned findings, the panel rates Standard 3 as 'good'.

Standard 4. Achieved learning outcomes

In the view of the panel the selected theses of both programmes undeniably demonstrate that the students achieve the learning outcomes at high Bachelors level. In particular, the panel commends the programme for its research design which in a considerable number of cases leads to (near-) Masters level. The panel is also pleased with the degree of relevance and the topicality of the chosen subjects, as well as the language proficiency demonstrated by both Dutch and foreign students. Furthermore, the panel's judgments on the random selection of theses were entirely consistent with those of the Hanze UAS examiners. Also, the professional representatives showed their overall satisfaction with the quality delivered by the graduates.

Taking all of this into account, the panel rates Standard 4 as 'good'.

Overall conclusion

Considering the exceptionally high level of the programme, reflected in many different aspects, the panel concludes that the Bachelor in (International) Communication truly lives up to its ambitions.

The panel rates Standard 1 as 'excellent' and Standard 2, 3 and 4 as 'good'. Hence, following NVAO assessment rules the overall judgment on the Bachelor in (International) Communication of Hanze University of Applied Sciences Groningen reads 'good'.

Therefore, the panel recommends the NVAO to award re-accreditation for another six years to the Bachelor in (International) Communication of Hanze University of Applied Sciences Groningen.

The Hague, 5 July 2017

drs. W.G. van Raaijen,
chairman

I.A.M. van der Hoorn MSc,
secretary / coordinator

3. INLEIDING

Scope van de beoordeling

De accreditatiebeoordeling van de opleiding Communicatie van Hanzehogeschool Groningen beslaat primair de voltijdse hbo-bacheloropleiding Communicatie, die een Nederlandstalige en een Engelstalige (International Communication) variant kent. De gesprekken tijdens de audit waren deels in het Nederlands en deels in het Engels. In overleg met de opleiding is deze rapportage in het Nederlands geschreven, vergezeld van een Engelstalige samenvatting.

Naast de accreditatiebeoordeling heeft het auditpanel de Engelstalige variant International Communication ook beoordeeld op basis van de 'Frameworks for the Assessment of Quality in Internationalisation', opgesteld door het European Consortium for Accreditation. Hiervoor heeft het auditpanel specifiek gesproken met een afvaardiging van docenten, studenten, alumni en werkveldvertegenwoordigers betrokken bij de internationale variant. De rapportage van de bevindingen met betrekking tot het Bijzonder Kenmerk Internationalisering zijn opgenomen in hoofdstuk 7 van deze rapportage. Dat hoofdstuk is daartoe in het Engels geschreven.

Vanaf 1 januari 2015 worden opleidingen in het hoger onderwijs met een vergelijkbare onderwijsinhoud in één (sub)cluster in een bepaalde periode gevisiteerd. De clusterwijze beoordeling - ook wel clustervisitatie genoemd - heeft als doel de scherpte en de vergelijkbaarheid van de oordelen te bevorderen. Bovengenoemde opleiding van de Hanzehogeschool Groningen valt samen met diverse verwante opleidingen van andere onderwijsinstellingen in de visitatiegroep HBO Communicatie groep 2. Deze opleidingen moeten allemaal in de periode voor 1 november 2017 beoordeeld worden. De visitatiegroep bestaat naast de Hanzehogeschool Groningen uit Avans Hogeschool, Christelijke Hogeschool Ede, Christelijke Hogeschool Windesheim en NHL Hogeschool. Het auditpanel heeft voor de beoordeling het vigerende beoordelingskader van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)⁷ gebruikt.

Dit rapport behandelt achtereenvolgens de bevindingen, overwegingen en conclusies van het auditpanel over de betreffende opleiding op de vier NVAO-kwaliteitsstandaarden, te weten 'beoogde eindkwalificaties', 'onderwijsleeromgeving', 'toetsing' en 'gerealiseerde eindkwalificaties'.

De opleiding Communicatie leidt op tot een breed scala aan beroepen in zowel het publieke domein als in de commerciële sector voor bedrijven, overheden en non-gouvernementele organisaties. Denk aan communicatiemedewerker, communicatieadviseur, PR-medewerker, editor, copywriter, webdesigner, social media specialist, campagnemedewerker, content marketeer, marketing and business development executive, mediaplanner, projectmanager, PR consultant. Afgestudeerden werken op de communicatieafdeling van bedrijven of instellingen, als medewerker van een communicatiebureau of – in een latere fase van de carrière – als zelfstandig opererend communicatie-consultant.

Positionering van de opleiding binnen de onderwijsinstelling

De opleidingen van Hanzehogeschool Groningen zijn ondergebracht in 18 Schools, sommige academies genaamd en andere instituten. De hbo-bacheloropleiding Communicatie van Hanzehogeschool Groningen maakt deel uit van het Instituut voor Communicatie, Media & IT (CMI). Dit instituut biedt ook de hbo-bacheloropleidingen Communicatie & Multimedia Design (voltijd) en HBO-ICT (voltijd en deeltijd) aan en de masteropleiding International Communication (voltijd).

⁷ Beoordelingskader Accreditatiestelsel Hoger Onderwijs Beperkte of Uitgebreide opleidingsbeoordeling, Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie d.d. 19 december 2014

De Hanzehogeschool Groningen focust zich op drie thema's: Energie, Healthy Ageing en Ondernemerschap. Deze thema's komen in alle opleidingen terug. Het Instituut CMI heeft drie lectoraten, verbonden aan twee kenniscentra: het Marian van Os Centrum voor Ondernemerschap en het kenniscentrum Energie. Het lectoraat voor de opleiding Communicatie is Communication & the Sustainable Society, dat is verbonden aan het kenniscentrum Energie.

Het panel hecht eraan hier te vermelden dat de opleiding, en in het bijzonder het management- en docententeam, zich tijdens het gehele audittraject zeer open en leergierig heeft getoond. Het panel heeft dit als zeer prettig en stimulerend ervaren, en complimenteert de opleiding hier ook mee.

Ontwikkelingen na de vorige accreditatie

Vanwege de technologische en maatschappelijke ontwikkelingen heeft de opleiding besloten tot een volledig herontwerp van haar programma. Daarbij heeft de opleiding zich niet alleen gericht op de inzet van moderne onderwijsmethodiek met toepassing van Scrum en vormen van blended learning, maar vooral op actuele ontwikkelingen in het werkveld zoals internationalisering, digitalisering en (sociale) media en ondernemerschapsonderwijs.

Tabel 1 Ontwikkelingen na de vorige accreditatie

Aanbeveling	Follow-up
Verbetering kwaliteitssystemen	Hoewel het auditteam tevreden was over het gehanteerde kwaliteitssysteem oordeelde het team dat de documentatie nog aandacht behoefde. De opleiding heeft dit aangepakt met een heldere planning (en uitvoering) van de kwaliteitscyclus, het vastleggen van de verbeteracties en het communiceren daarover.
Verbetering eindniveau	Het auditteam was positief over het niveau van en de beoordeling en procedures rond afstuderen. Enkele kanttekeningen betroffen het gebruik van internationale literatuur en de wijze van bronverwijzing in afstudeerwerken. De opleiding heeft niet alleen deze afzonderlijke aspecten aangepast, maar het gehele afstudeerproces verbeterd door de onderzoeksvaardigheden aan te scherpen. Daartoe is onder andere ingezet op scholing van docenten op het gebied van doceren en coachen van onderzoeksvaardigheden, op verbetering van de studentvoorbereiding op de afstudeerfase en op verbetering van assessmentformulieren en toetsing.
Rendement	Het auditteam zag verbetermogelijkheden op het gebied van rendementen. De opleiding heeft aan de rendementen gewerkt door het structureel monitoren van de resultaten, een verbetering van de studieloopbaanbegeleiding, het instellen van een aandachtsfunctionaris en de invoering van een studiekeuzecheck, voorafgaand aan de studie. Verder heeft de nieuwe opzet van de propedeuse met doorlopende leerlijnen i.p.v. willekeurig stapelbare blokken geleid tot een verbeterd rendement.

In de onderhavige rapportage beschrijft het auditpanel onder standaard 1, 2, 3 en 4 zijn bevindingen met betrekking tot de hierboven beschreven punten.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat inhoud, niveau en oriëntatie betreft geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau (bachelor-master) en oriëntatie (hbo-wo) binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk. Zij sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Beoogde eindkwalificaties

De bacheloropleiding Communicatie van Hanzehogeschool Groningen hanteert voor beide varianten het door het Landelijk Overleg Communicatieopleidingen (LOCO) geformuleerde competentieprofiel. Dit competentieprofiel is afgestemd op de beroepscompetentieprofielen van Logeion, de beroepsvereniging voor communicatieprofessionals. De competenties volgen de stappen die een communicatieprofessional doorloopt bij de uitvoering van zijn werk; van (beleids)voorbereiding via (beleids)ontwikkeling naar (beleids)uitvoering. Het door het LOCO opgestelde competentieprofiel is in maart 2016 opnieuw – en ongewijzigd ten opzichte van 2010 - vastgesteld en bestaat uit vijf competenties, te weten:

- analyseren en onderzoeken
- ontwikkelen van en adviseren over communicatiebeleid
- plannen en organiseren
- creëren en realiseren
- representeren.

Het competentieprofiel is gevalideerd door zowel de beroepsvereniging als door de werkveldcommissies van de bij het LOCO aangesloten hogescholen. Ook de werkveldadviescommissie van de opleiding Communicatie van Hanzehogeschool Groningen, Partners in Education and Research (PiER) genoemd, is hierover geconsulteerd. Naast het LOCO competentieprofiel, heeft de opleiding ook de Dublin-descriptoren, de generieke hbo-kwalificaties, de beroepsniveauprofielen van Logeion, het document Communication Management Competencies for European Practitioner (COMPAS)⁸, de onderwijsvisie van de opleiding en de focuspunten van de Hanzehogeschool in de uitwerking van de opleidingscompetenties meegenomen.

Dit maakt dat de opleiding aan de vijf landelijk overeengekomen competenties twee eigen competenties heeft toegevoegd, te weten Internationaal en Ondernemend. Deze competenties vloeien voort uit de ambities en de focuspunten van de Hanzehogeschool Groningen. Het zijn competenties die uitstekend passen bij de hedendaagse communicatieprofessional en deze op een aantal vlakken naar een hoger niveau tillen, zo constateert het panel. De studenten worden nadrukkelijk getraind in het werken in een internationale context en worden voorbereid op een eventuele baan als ZZP'er.

Het Onderwijskundig Opleidingsplan (OOP) maakt de uitwerking van competenties naar programma-leeruitkomsten inzichtelijk. De zeven competenties zijn alle vertaald naar één of meerdere leeruitkomsten die een beginnend professional moet beheersen.

⁸ Het document COMPAS is ontstaan uit een project van het European Communication Professional Skills and Innovation Programme.

Hierbij hanteert de opleiding drie niveaus van:

1. eenvoudig/gestructureerd (propedeuse); via
2. complex/gestructureerd (hoofd fase);
3. naar complex/ongestructureerd (afstudeerfase).

Alle studenten behalen de vijf LOCO-competenties op niveau 3. De studenten in de major Communicatie behalen daarnaast de competentie Ondernemendheid op niveau 3 en de competentie Internationaal/Intercultureel communiceren op niveau 2. Voor de studenten in de major Internationaal Communication geldt dit anders. Zij behalen de competentie Internationaal/Intercultureel communiceren op niveau 3 en de competentie Ondernemendheid op niveau 2. De opleiding heeft de verschillen tussen de twee varianten op zeer gedegen en consequente wijze onderbouwd en uitgewerkt, zo constateert het auditpanel.

Profilering

Alle (bekostigde) Nederlandse communicatieopleidingen op hbo-bachelorniveau maken gebruik van het LOCO-competentieprofiel. Niettemin kan elke hogeschool een eigen inkleuring geven aan haar opleiding. Hanzehogeschool Groningen doet dit aan de ene kant door het toevoegen van de competenties Ondernemendheid en Internationaal/Intercultureel communiceren, waarmee het een uniek eigen profiel creëert.

Aan de andere kant zorgt de opleiding ervoor dat het programma aandacht besteedt aan de strategische thema's waarvoor de Hanzehogeschool heeft gekozen. Naast Ondernemerschap, zijn dit Energie en Healthy Ageing; thema's die aansluiten bij de ontwikkelingen in de noordelijke regio. Deze thema's komen op verschillende momenten in de opleiding aan bod. Het panel is onder de indruk van de wijze waarop de opleiding in staat is om de meeste opdrachten die zij aan de studenten voorlegt, te verbinden aan één van deze thema's. Op al deze drie thema's zijn bij de Hanzehogeschool bovendien Kenniscentra en lectoraten aangesteld, die bijdragen aan integratie van de thema's binnen de opleiding(en).

Internationalisering

De werkgroep die het landelijk competentieprofiel heeft opgesteld, schrijft dat bij het opstellen van het profiel internationalisering is beschouwd als een 'gegeven'. Alle competenties zijn toepasbaar in een internationale context. Het is aan de opleidingen zelf, zo staat in het landelijk competentieprofiel van het LOCO, om te bepalen in hoeverre zij de competenties willen toepassen in een internationale context.

De Groningse opleiding heeft ervoor gekozen om een extra competentie aan het opleidingsprofiel toe te voegen, die expliciet maakt dat alle studenten – major Communicatie op niveau 2, major International Communication op niveau 3 – internationaal/intercultureel kunnen communiceren. Deze keuze komt onder meer voort uit de ontwikkeling dat, onder andere door online communicatie, de nationale grenzen vervagen en er steeds meer wordt samengewerkt met/voor internationale partners.

De competentie Internationaal/Intercultureel communiceren is uitgewerkt in drie toepasselijke leeruitkomsten, zo stelt het panel vast. Deze luiden:

- *De afgestudeerde is zich bewust van verschillende (organisatie)culturen en communicatiestijlen en past zijn professionele gedrag hierop aan;*
- *De afgestudeerde communiceert mondeling en schriftelijk – in de taal van de opleiding – op heldere, doelgroepgerichte en gestructureerde wijze en beheerst twee talen;*
- *De afgestudeerde leert en werkt in een internationale omgeving met internationale stakeholders.*

Zoals eerder benoemd moeten studenten uit het Nederlandstalige programma de competentie op niveau 2 halen en studenten uit de Engelstalige major op niveau 3. Het Onderwijskundig Opleidingsplan maakt duidelijk hoe dit in de twee majoren op verschillende wijzen tot uitdrukking wordt gebracht in de onderwijsleeromgeving en het lesprogramma (Standaard 2).

Onderzoek

Eén van de vijf LOCO-competenties is 'Analyseren en onderzoeken'. De Groningse opleiding heeft dit uitgewerkt in een viertal leeruitkomsten, waarvan er twee als volgt luiden:

- *Monitort voortdurend de omgeving binnen en buiten de organisatie vanuit organisatie- en maatschappij-perspectief en zet deze informatie over naar voor de organisatie relevante kennis;*
- *Past theorie en veelgebruikte beroepsmethoden toe ten behoeve van het vaststellen van oplossingen of communicatie-interventies voor organisaties.*

De onderzoekscomponent is hiermee expliciet in de beoogde eindkwalificaties verwerkt, zo stelt het auditpanel vast. De opleiding vereist van de studenten om een onderzoekende houding te ontwikkelen, waarin ze kritisch zijn, open staan en nieuwsgierig zijn naar (internationale) trends, media-opvattingen en gedragingen van stakeholders. De studenten moeten zelfstandig een praktijkonderzoek kunnen uitvoeren.

Omdat pas afgestudeerde hbo-communicatieprofessionals bij het betreden van de arbeidsmarkt meestal niet direct aan de slag gaan als adviseur, maar in hun loopbaan toegroeien naar adviesfuncties, vindt de opleiding het overigens belangrijk om naast onderzoeksvaardigheden ook voldoende aandacht te besteden aan de competentie 'Creëren en realiseren', zodat afgestudeerden ook in de gelegenheid zijn om een communicatieadvies (praktisch) ten uitvoer te brengen.

Validering

Het auditpanel stelt vast dat de opleidingscompetenties van de Groningse hbo-bacheloropleiding Communicatie breed gevalideerd zijn. Deze vaststelling wordt gevoed door de betrokkenheid van de landelijke beroepsvereniging voor communicatieprofessionals en de bijdrage van alle communicatieopleidingen van bekostigde hogescholen in Nederland aan de totstandkoming van het landelijke beroepsprofiel, alsook de validatie van het opleidingseigen profiel door de Partners in Education and Research (PiER). De leden van de PiER gaven ook tijdens de audit blijk van een sterke betrokkenheid bij de ontwikkeling van de opleiding.

Weging en oordeel

Overwegende dat de beoogde eindkwalificaties van de opleiding (i) zijn gefundeerd op landelijk vastgestelde en breed (ook internationaal) gevalideerde beroepsniveauprofilen en kerncompetenties voor communicatieprofessionals, (ii) een focus op onderzoek tot uitdrukking brengen, (iii) aan de hand van een extra toegevoegde competentie een voorbeeldige internationale focus laat zien, evenals (iv) een zelf gekozen focus op ondernemendheid en (v) bovendien worden toegepast in een omgeving waarin de Groningse speerpunten Energie en Healthy Ageing zichtbaar zijn - en het de opleiding lukt dit alles op een zeer heldere wijze te onderbouwen en vorm te geven - concludeert het panel dat op standaard 1, ook vanuit een internationaal perspectief, sprake is van een exceptioneel goede set eindkwalificaties en komt derhalve tot het oordeel 'excellent'.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting NVAO: De inhoud en vormgeving van het programma stellen de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Programma

Instroom (anderstaligen)

Om toegelaten te worden tot de Nederlandstalige opleiding is een havo-, vwo- of mbo-4-diploma vereist. Havo-scholieren met het profiel Cultuur & Maatschappij moeten tevens Wiskunde A of Wiskunde B hebben. Ditzelfde geldt voor enkele specifieke mbo-4-opleidingen. Hebben geïnteresseerden dit niet, dan is toelating mogelijk na het behalen van een wiskundetoets. Voor Nederlandse studenten die de Engelstalige major willen volgen, wordt aangeraden dit alleen te doen bij een 7 of hoger voor Engels op de middelbare school.

Buitenlandse studenten moeten beschikken over een diploma dat qua niveau gelijk is aan het vereiste niveau voor de Nederlandse studenten. Daarnaast moeten deze studenten bewijs leveren voor een voldoende beheersing van de Engelse taal door bijvoorbeeld het overleggen van IELTS-toetsresultaten. Het Instituut CMI heeft een 'verbindingsofficier' die voor buitenlandse studenten de schakel vormt tussen de vooraanmelding en de officiële aanmelding van buitenlandse studenten bij het centrale aanmeldbureau. Hij voert Skype gesprekken met de studenten en voorziet de buitenlandse studenten van informatie en antwoorden op hun vragen. De huidige instroom in de major IC bestaat voor zo'n 35% uit Nederlandse studenten, 30% Duitse studenten en 35% komt uit allerlei andere landen. Het instituut en de opleiding werken aan uitbreiding van de internationale instroom (hierover meer onder *Internationalisering*).

Iedere student die zich vóór 1 mei aanmeldt voor de opleiding, ontvangt een uitnodiging voor een online studiekeuzecheck. Op basis van de uitkomst van de studiekeuzecheck krijgt de geïnteresseerde student een schriftelijk advies over de studiekeuze. Mocht daar aanleiding voor zijn, dan krijgt de student een uitnodiging voor een persoonlijk gesprek. Ook als de student dat zelf wil, kan hij een persoonlijk gesprek aanvragen.

De studiekeuzecheck in combinatie met een aantal andere door de opleiding ingevoerde verbetermaatregelen heeft ertoe geleid dat het propedeuserendement voor beide varianten de afgelopen vijf jaar behoorlijk is gestegen van ongeveer 30% naar ruim 40%. Het overall rendement (afgestudeerd binnen 5 jaar) ligt voor de IC-opleiding al jaren vrij stabiel rond de 68%. Voor de CO-opleiding is het rendement de afgelopen jaren gestegen van 60% naar 67%.

Onderwijsvisie

De opleiding neemt op basis van de onderwijsvisie van de Hanzehogeschool en het Instituut CMI voor de inrichting van het programma onder meer de volgende uitgangspunten in acht: (i) het beroep staat centraal, (ii) de student is zelf verantwoordelijk voor eigen ontwikkeling, (iii) een ambitieuze studiecultuur en (iv) toekomstbestendig hoger onderwijs.

Structuur en opbouw

Het auditpanel is positief over de wijze waarop de opleiding het nieuwe curriculum heeft vormgegeven. Het programma voor de beide majors is vrijwel gelijk. Jaar 1 en 2 zijn opgebouwd uit elk vier periodes van tien weken. Elke periode, ofwel blok, bestaat uit drie onderdelen: project, theorie en professionele vaardigheden. Deze zijn allemaal gerelateerd aan het thema van het betreffende blok. Hiernaast zijn aan een aantal blokken de voor de Hanzehogeschool kenmerkende thema's gekoppeld, zoals healthy ageing, ondernemerschap, energie en internationalisering.

Tijdens elk blok komt een set aan competenties aan de orde, die zijn uitgewerkt in leeruitkomsten (opgenomen in de studiegids). Deze leeruitkomsten bij elkaar zijn dekkend voor de beoogde eindkwalificaties. Van de studenten wordt verwacht dat ze de competenties aan het eind van jaar 1 op niveau 1 beheersen. In jaar 2 en 3 werken de studenten aan het bereiken van de competenties op niveau 2 en met het afstuderen moeten de studenten aantonen dat zij de competenties op niveau 3 beheersen. Uitzondering hierbij zijn de eerder beschreven verschillen tussen CO en IC voor ondernemerschap en internationalisering.

Op een natuurlijke wijze krijgt de opleiding het voor elkaar om tijdens elk blok het project, de theorielessen en de professionele vaardigheden op elkaar aan te laten sluiten. De opleiding is daarbij duidelijk geslaagd in het creëren van 'winstgevende' crossovers, zoals het door studenten zelf laten organiseren van een beroepenmarkt en meet&greet met professionals aan het eind van jaar 1. Hierbij leren studenten niet alleen een event te organiseren inclusief de bijbehorende promotie, maar tevens leren zij zichzelf te presenteren, maken zij kennis met beroepen waarin zij later terecht kunnen komen - waardoor zij hun keuzetraject (major-minor) beter kunnen uitstippelen - en bovendien hebben zij de mogelijkheid om hun professionele netwerk te ontwikkelen. Daarnaast leren de studenten tijdens deze periode omgaan met verschillende designprogramma's ten behoeve van de mediapresentatie die zij tijdens het congres moeten verzorgen. Op deze samenhangende wijze, zijn ook de overige periodes in jaar 1 en 2 ingericht. En niet alleen is er sprake van samenhang binnen blokken, maar ook tussen blokken is er samenhang. Zo komt het vak Communicatie- en Mediakunde in blok 1.1, 1.4, 2.2 en 2.4 aan bod, waarbij van het kennen van basisconcepten uiteindelijk wordt toegewerkt naar het toepassen van relevante begrippen uit de communicatietheorie op het ontwerpen van communicatie(-middelen / -adviezen / -strategieën).

Jaar 3 bestaat uit een praktijkstage van 20 weken (29 EC), een tweedaagse cursus conflicthantering (1 EC), vrije ruimte om een minor te volgen in binnen- of buitenland (29 EC), en persoonlijke professionele ontwikkeling (1 EC). Het vierde jaar zal bestaan uit de innovatiewerkplaats (30 EC) en de afstudeeropdracht (30 EC).

Honours onderwijs

Net als veel andere opleidingen van de Hanzehogeschool heeft ook Communicatie een – door het Hanze Honours College gecertificeerd – Engelstalig honoursprogramma (Honours Talent Programma Communication & Media). Dit programma daagt studenten uit om zich te ontwikkelen tot creatieve communicatieprofessionals, tot oplossers van complexe problemen en tot respectabele leden van hun gemeenschap binnen en buiten het klaslokaal. Gedurende drie studiejaar volgen de geselecteerde studenten extra cursussen, innovatieopdrachten en projecten. Hiernaast biedt de opleiding samen met het Instituut voor Marketing en Management en de International Business School het International Business Talent Programma (IBT) aan. Het auditpanel is enthousiast over de uitdagingen en mogelijkheden die de opleiding middels deze programma's aan haar studenten biedt om te excelleren en zich zo nog sterker te profileren op de arbeidsmarkt.

Ontwikkeling beroepsvaardigheden, professioneel niveau

Het auditpanel stelt vast dat het programma nadrukkelijk zorgt voor de ontwikkeling van beroepsvaardigheden.

Vanaf de eerste periode werken studenten aan realistische, doch uitdagende projecten, kenmerkend voor de beroepspraktijk van een communicatieprofessional. Daar komt bij dat de opdrachten worden uitgevoerd in groepsverband, gebruikmakend van de Scrum-methodiek die in opkomst is in de communicatiewereld en zorgt voor een bedrijfssetting. De studenten richten zich in het eerste jaar op tactiek en leveren de producten 'Nieuwsanalyse en media-advies', 'Online content marketing', 'Mediaconcept en pitch' en 'Congresorganisatie' op. Het tweede jaar kenmerkt zich door een evenwichtig aanbod van strategische en tactische inzichten, bestaande uit projectopdrachten met titels als 'Beleid en concept', 'Planning en realisatie', 'Communicatiescan' en 'Communicatietoolkit'.

De opleiding stimuleert studenten tegelijkertijd via de HRM-leerlijn om hun professionele netwerk op te bouwen. Zo moeten de studenten het persoonlijke businessplan dat ze in het eerste jaar schrijven, voorleggen aan mensen uit hun netwerk om hen hierop feedback te geven. In jaar één is er tevens een netwerkevenement, waar ook alumni voor worden uitgenodigd en studenten zichzelf kunnen presenteren aan het werkveld. Daarnaast moeten ze zorgen voor een professioneel uitziend LinkedIn-profiel waarmee ze zich presenteren als junior communicatie professional.

In jaar 3 worden de studenten middels de stage ondergedompeld in de beroepspraktijk. Zij lopen een praktijkstage van 20 weken (29 EC) waarbij zij werken aan de realisatie van de vijf LOCO-competenties op niveau 2. De studenten starten de stage met een analyse van de organisatie en de omgeving. Tijdens de dagelijkse werkzaamheden houden de studenten zich onder andere bezig met het creëren van content voor diverse media, het organiseren van activiteiten, het voorbereiden van presentaties, het optimaliseren van de huisstijl, etc. Ook werken de studenten tijdens de stage aan het onderzoeken en analyseren van een communicatievraagstuk.

De verdere kennismaking met de beroepspraktijk gebeurt via gastcolleges die tijdens diverse cursussen worden ingezet. Ook is één van de leden van de PiER zeer actief in het betrekken van studenten bij activiteiten in het werkveld. Zo organiseert hij het communicatiefestival, waarbij studenten aan de hand worden genomen door een professional (aan elkaar gekoppeld tijdens een matchingsbijeenkomst) voor wie zij in een uur of acht een opdracht uitvoeren en feedback krijgen. Deze werkwijze is niet alleen voor de studenten interessant, maar levert ook het werkveld nieuwe inzichten op in de belevings- en denkwereld van jongeren.

Een nieuwe fenomeen binnen de Hanzehogeschool Groningen zijn de innovatiewerkplaatsen (IWP's). Er zijn meerdere IWP's, die gevormd worden door clusters van bedrijven die zich hebben verbonden aan een lectoraat of kenniscentrum. Bedrijven komen hun probleem pitch en studenten kunnen vervolgens aangeven wat hun bijdrage kan zijn aan het oplossen van het probleem. Binnen de opleiding Communicatie draaien op dit moment tien vierdejaarsstudenten mee in een pilot in IWP's. De IWP's verschaffen studenten een multidisciplinaire werk- leeromgeving waarin zij zich kunnen profileren. De innovatiewerkplaats biedt studenten de gelegenheid om aan de hand van onderzoek een creatief product, zoals bijvoorbeeld een reclamefilm, te produceren.

Al met al stelt het auditpanel vast dat er sprake is van een grote nabijheid en betrokkenheid van het werkveld bij de opleiding. Het programma biedt vanaf het eerste jaar ruim voldoende gelegenheid aan studenten om te leren in en van de praktijk. Het auditpanel vindt het goed te horen dat de hogeschool en ook deze opleiding werken aan nieuwe manieren om studenten nog sterker in het werkveld te positioneren.

Kennisontwikkeling, vakinhoudelijk niveau

De kennisvakken ondersteunen de studenten in de uitvoering van de projecten. Dit betekent dat studenten de geleerde theorieën en onderzoeksmethoden direct in de praktijk moeten toepassen.

Dit doen zij aan de hand van actuele cases, waarbij bijvoorbeeld in blok 1.1 (Crisis en Reputatie) studenten aan de hand van actuele gezondheidsissues onderzoek gaan doen naar reputatiecrises. Actuele thema's als de plofkip, sjoemelsoftware en de gasboringen in Groningen spreken hierbij tot de verbeelding. Het panel constateert dat de docenten onderling nauw samenwerken om de actuele praktijkthema's in real time te laten aansluiten bij theoretische inzichten en ziet dit als een sterk punt van de opleiding.

Het auditpanel constateert dat de opleiding de studenten kennis laat maken met actuele en relevante literatuur uit binnen- en buitenland en met in de communicatiewereld veel gehanteerde methodieken, passend bij de Body of Knowledge and Skills. Ook elementen van ondernemendheid komen aanwijsbaar terug in het programma (bijv. eigen onderneming oprichten, zelf op zoek gaan naar feedback vanuit het werkveld) en het auditpanel vindt het van ambitie en leergierigheid getuigen dat de opleiding toewerkt naar het behalen van het Kwaliteitslabel Ondernemen van VNO/NCW.

De alumni zijn enigszins jaloers op de huidige studenten, zo verneemt het panel van de alumni. Dit zit hem in de recente invoering van de reflectieve communicatie-Scrum-methodiek in het onderwijs, die aantoont dat de opleiding meegaat met nieuwe ontwikkelingen en de studenten die kennis en vaardigheden bijbrengt die relevant zijn voor hun toekomstige toetreding tot de arbeidsmarkt. En daarnaast merken de alumni op dat met de invoering van het nieuwe curriculum de aandacht voor social media enorm is gestegen. Waar social media er in hun tijd (enkele jaren geleden) "eigenlijk nog een beetje bij moest", leren de studenten nu omgaan met allerlei hele nieuwe programma's en apps. De alumni vinden dit heel goed om te vernemen. Het auditpanel sluit zich hier bij aan en ziet duidelijk elementen uit de onderwijsvisie terug in de daadwerkelijk invulling en uitvoering van het onderwijs.

Ontwikkeling onderzoeksvaardigheden zoals passend bij het 'onderzoekprofiel'.

In de afgelopen jaren heeft de opleiding veel aandacht besteed aan de ontwikkeling van de leerlijn onderzoek. Dit heeft geleid tot een stevige inbedding van onderzoek in het programma. De afgelopen twee jaar is samengewerkt met het lectoraat Communication & the Sustainable Society om de leerlijn onderzoek beter te laten aansluiten bij het werk van een communicatieprofessional. Het auditpanel constateert dat studenten al vanaf het eerste blok aan de slag gaan met enig onderzoek. Zo onderzoeken zij in blok 1 'Crisis & Reputatie' relevante nationale en internationale issues in traditionele en online media en analyseren zij de diversiteit aan belangen van stakeholders rondom deze issues. Deze media-analyse ligt vervolgens ten grondslag aan het advies dat de studenten moeten geven over de in te zetten communicatiemiddelen en media. Ook in blok 2 ligt onderzoek ten grondslag aan het op te leveren groepsproject. In dat blok wordt bovendien de cursus 'Marketingcommunicatie en Onderzoek' gegeven, waarbij studenten dataverzamelmethode aangeleerd krijgen en leren hoe ze gegevens moeten beoordelen en analyseren. Deze manier van werken, waarbij theorie, vaardigheden en projecten binnen een blok aan elkaar gekoppeld zijn, loopt in de hele opleiding door. Dit zorgt ervoor dat studenten direct worden aangezet om de opgedane theorie en vaardigheden in te zetten ten behoeve van projecten. Het auditpanel vindt dit een sterke en doeltreffende opzet, waarin bovendien duidelijk sprake is van een toenemende complexiteit en zelfstandigheid bij de uitvoering van de onderzoeken. Tijdens de stage, in de innovatiewerkplaats en tijdens het afstuderen moeten de studenten laten zien dat zij zelfstandig in staat zijn om een onderzoek uit te voeren, resulterend in een adviesrapport en/of beroepsproduct. Het programma bereidt de studenten hier in voldoende mate op voor, zo stelt het auditpanel vast.

Internationale aspecten in het programma

Zowel het IC- als het CO-programma beschikken over een groot aantal internationale aspecten, zo maakt het auditpanel op uit de documentatie, de bekeken toetsen en (eind)werken en de gesprekken.

Al vanaf blok 1 maken zowel de IC- als de CO-studenten kennis met interculturele communicatietheorie om te ontdekken wat de invloed van bedrijfsstructuren en cultuur op interculturele bedrijfscommunicatie kan hebben. Vanaf het tweede blok wordt gewerkt met echte opdrachtgevers, die een mix vormen van lokale en internationale bedrijven. CO-studenten krijgen veelal opdrachten van lokale ondernemers, waarbij aandacht is voor internationale invloeden en/of stakeholders. De IC-studenten krijgen opdrachten van buitenlandse opdrachtgevers of van multinationals, waarbij ze als vanzelfsprekend rekening moeten houden met interculturele en internationale aspecten.

Verder krijgen alle studenten in het eerste en tweede jaar les over *cultural awareness* en *cultural sensitivity*. De student moet onder andere zijn eigen culturele identiteit in kaart brengen en verschillen in culturele perspectieven leren herkennen. Verder krijgen de CO-studenten in blok 2.3 een internationaliseringsvraagstuk voorgelegd en organiseren zij een internationaal diner.

Voor IC-studenten is het verplicht om één jaar van hun studie in het buitenland te volgen. Dit betekent dat zij in het buitenland stagelopen, een minor volgen en/of afstuderen. Studenten uit de Nederlandstalige major CO doen een internationaal semester. Dit betekent dat zij of minimaal een half jaar naar het buitenland gaan voor stage, minor of afstuderen, of dat zij een semester volgen bij de major IC waarin zij samen met internationale studenten in de klas zitten en projecten uitvoeren.

De studenten uit de Nederlandstalige major krijgen Engelse les (eindniveau B2) en de IC-studenten leren, mede met het oog op een stage in het buitenland, naast Engels (eindniveau C1) een tweede vreemde taal op basisniveau.

In de major International Communication is verder sprake van een internationale studentenpopulatie, evenals een docententeam dat verschillende nationaliteiten in zich vertegenwoordigd weet. Dit maakt dat IC-studenten vanaf de eerste dag van hun opleiding moeten (leren) omgaan en samenwerken met mensen met een andere culturele achtergrond.

Voor het volgen van een minor in het buitenland, kunnen studenten kiezen uit partnerinstellingen over de hele wereld. Het gaat om geaccrediteerde instellingen, die regelmatig door de Hanzehogeschool worden bezocht en opleidingen aanbieden die gerelateerd zijn aan het vakgebied van communicatie. De keuze van de student moet worden goedgekeurd door de opleiding.

Docenten

Op basis van de cv's stelt het panel vast dat de opleidingen Communicatie en International Communication beschikken over een hoog opgeleid docentenkorps met 13% gepromoveerden en 82% masteropgeleiden. De achtergrond van de docenten sluit aan bij de opleiding Communicatie/International Communication. Zij zijn onder andere opgeleid in Nederlands, Engels, Onderwijskunde, Communicatiewetenschappen, Bestuurskunde, American Studies, International Economics and Business en Sociologie en Marketing. Een aanzienlijk aantal docenten heeft bovendien een arbeidsverleden dat bijdraagt aan de uitvoering van hun huidige functies. Al met al constateert het auditpanel dat het docentenkorps zowel kwantitatief als kwalitatief goed in staat is om studenten toe te leiden naar de beoogde eindkwalificaties. Dit wordt door de studenten bevestigd. Zij voegen hier aan toe dat er een aantal docenten rondloopt "die echt gepassioneerd zijn en hun vrije tijd graag voor jou inzetten". Het auditpanel hoorde daarnaast meerdere positieve geluiden over de toegankelijkheid en de betrokkenheid van de opleidingsmanagers bij hun (in het buitenland verblijvende) studenten.

De docenten hebben allemaal het BKE-certificaat behaald of zijn hiermee bezig. Ten behoeve van de recent ingevoerde Scrum-methodiek, heeft een aantal docenten de training eduScrum gevolgd. Docenten die gaan lesgeven in de IC-opleiding volgen, indien nodig, een cursus Engels.

Er wordt jaarlijks een deskundigheidsbevorderingsplan opgesteld op basis van het Meerjaren PersoneelsPlan. Medewerkers nemen ook op eigen verzoek deel aan trainingen en zij bezoeken communicatie-gerelateerde conferenties, zo stelt het panel vast. Er is tevens een internationaliseringsplan voor docenten waarin is vastgelegd wie waarheen gaat en waarom. Zo zijn enkele docenten benoemd als projectleider voor een groot energieproject in Tanzania georganiseerd vanuit het Hanze Centre of Development Cooperation, waarin de communicatiedocenten de mediaplanning verzorgen. Een andere docent gaat binnenkort drie weken lesgeven aan Taipei University en de opleiding is altijd vertegenwoordigd bij bijeenkomsten van de European Association for International Education (EAIE). Het grote aantal projecten uit binnen- en buitenland die jaarlijks door het team worden binnengehaald getuigen bovendien van een zeer sterk (internationaal) professioneel netwerk.

Zoals de docenten zelf ook aangaven, komt er bij de ontwikkeling van een nieuw curriculum meer werk op hun bordje. Het opleidingsmanagement houdt dit goed in de gaten en probeert docenten zoveel mogelijk vrij te roosteren van vergaderingen om die tijd te besteden aan curriculumontwikkeling. En hebben docenten te weinig uren om te ontwikkelen, dan kunnen ze altijd aankloppen bij hun leidinggevende die over het algemeen de extra uren faciliteert. De docenten zien overigens ook grote voordelen in de curriculumvernieuwing. Door de introductie van leerlijnen is afstemming en samenwerking met collega's noodzakelijk en dit zorgt voor veel meer saamhorigheid en energie, zo ervaren de docenten.

Het College van Bestuur heeft overigens hogeschool-breed ook aandacht voor de werkdruk onder docenten. Zo worden er op dit moment 21 experimenten uitgevoerd bij verschillende instituten binnen de Hanzehogeschool, met de nadrukkelijke insteek om binnen de Hanzehogeschool inzichten en ervaringen uit te wisselen.

Voorzieningen

Het Instituut voor Communicatie, Media & IT is met zijn opleidingen gevestigd in het Van DoorenVeste-gebouw op de Groningse campus. De opleiding Communicatie beschikt over meerdere leslokalen die dusdanig zijn ingericht dat studenten hier kunnen werken volgens de Scrum-methode. In de zogenoemde dedicated lokalen hangen voldoende inplugpunten om de eigen laptops en/of tablets aan te sluiten, elke werkgroep beschikt over een eigen scrumbord aan de wand, er is flexibel meubilair en de lokalen zijn voorzien van een smartboard dat wordt ingezet als instrument voor blended learning.

Het Instituut CMI heeft een uitleenbalie voor apparatuur, zoals foto- en videocamera's. Verder zijn er editruimtes aanwezig waar studenten aan de vormgeving van hun beeldmateriaal kunnen werken.

Zowel uit de gesprekken als uit de NSE blijkt dat de studenten tevreden zijn over de voorzieningen die de Hanzehogeschool hen biedt. Er zijn voldoende werkplekken, de gehanteerde Scrum-methodiek wordt materieel gefaciliteerd en studenten weten hun weg te vinden naar de uitgebreide collectie vakliteratuur.

De informatievoorziening richting studenten verloopt voor een belangrijk deel via Blackboard. Via dit platform hebben studenten toegang tot studiegidsen, de te lezen literatuur voor een college, en ook de opgenomen colleges en bijbehorende slides zijn voor studenten beschikbaar.

Studenten zijn tevreden over de studieloopbaanbegeleiding, die is verweven in de HRM-leerlijn. De student reflecteert op verworven kennis en vaardigheden en bespreekt met zijn begeleider de te maken keuzes passend bij zijn talenten en ambities.

Het gesprek met de internationale studenten bevestigt de nadrukkelijke aandacht die de opleiding besteedt aan een zorgvuldige integratie van nieuwe studenten. Alle internationale studenten krijgen een academic counselor toegewezen, naar wie ze altijd toe kunnen gaan. De studenten prijzen de begeleiding vanuit de hogeschool wanneer zij voor stage in het buitenland verblijven en ervaren die begeleiding als een door het thuisfront gevormd vangnet wanneer er iets misgaat in het buitenland.

Verder zijn voor de IC-studenten alle materialen (boeken, studiegidsen, internet- en intranetsites) in het Engels beschikbaar. Er wordt elk jaar een Welcoming Day georganiseerd voor internationale studenten die in Groningen komen studeren, ze volgen binnen de opleiding een introductieperiode waarin ze de Hanzehogeschool en alle systemen leren kennen en er is een International Communication Unit binnen KIC, de studievereniging van de opleiding Communicatie. Daarnaast heeft de Hanzehogeschool een aantal faciliteiten die maken dat je als buitenlandse studenten makkelijker integreert, zo vertellen de studenten het auditpanel. Te denken valt aan een Nederlandse taal cursus, de international student desk en vanaf het eerste blok komt intercultural sensitivity aan bod in de lessen. Daarnaast draagt het samenwerken met andere buitenlandse studenten bij aan het acclimatiseringsproces, omdat je allemaal 'in hetzelfde schuitje zit'.

Weging en Oordeel

In aanmerking genomen dat het programma (i) een samenhangende inhoud en opbouw kent, (ii) ruim aandacht besteedt aan onderzoek, praktijkgerichtheid en internationalisering, evenals aan de specifieke speerpunten van de Hanzehogeschool/de opleiding, (iii) de studenten in staat stelt om de beoogde eindkwalificaties te realiseren, en (iv) mede door middel van het honours onderwijs voor studenten een uitdagende en motiverende leeromgeving biedt en de opleiding - ook voor de major International Communication -, (v) beschikt over een bijzonder goed gekwalificeerd en energiek docententeam en (vi) over adequate voorzieningen voor studenten en docenten beschikt, komt het auditpanel op Standaard 2 tot het oordeel 'goed'.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing

Toelichting NVAO: De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk. De examencommissie van de opleiding borgt de kwaliteit van de tentaminering en examinering.

Bevindingen

Het toetsbeleid is op het niveau van het Instituut CMI beschreven. Het Toetsbeleid kent acht uitgangspunten, die overigens weer zijn afgeleid van de visie op toetsing van de Hanzehogeschool Groningen. De geformuleerde uitgangspunten – wanneer op de juiste wijze gehanteerd en uitgevoerd – dragen bij aan de bruikbaarheid en de kwaliteit van toetsen, zo constateert het auditpanel.

In de daadwerkelijke uitvoering van het toetsbeleid heeft de opleiding bij de ontwikkeling van het nieuwe curriculum tevens het toetssysteem meegenomen. De opleiding hanteert de toetscyclus van competenties, leeruitkomsten, toetsplannen en –matrijzen naar beoordelingscriteria en evaluatie. Het auditpanel ziet deze werkwijze terug in de nieuwe blokboeken en in de beoordelingsformulieren van verschillende toetsen.

In het onderwijskundig opleidingsplan is een competentiematrix opgenomen die duidelijk maakt dat de competenties evenwichtig zijn verdeeld over de blokken en in niveau toenemen gaandeweg de opleiding. Het auditpanel stelt verder vast dat de competenties per blok zijn uitgewerkt naar leerdoelen, inclusief toetsvorm(en), ECTS en minimum cijfer.

De ontwikkeling van veel summatieve toetsmomenten naar een bredere inzet van formatieve toetsing is duidelijk zichtbaar en wordt ondersteund door de Scrum-methodiek en peerassessments. Een uitspraak van één van de docenten die het auditpanel ook erg waardeert en kenmerkend acht voor de cultuur binnen de opleiding is “een tien is uitstekend, niet perfect”. Hieruit blijkt niet alleen de houding van docenten jegens hun studenten, maar deze uitspraak staat tevens symbool voor de instelling van de opleiding die zelf nadrukkelijk werk maakt van evalueren, leren en verbeteren.

Het auditpanel heeft zelf ook uit verschillende jaren enkele toetsen bestudeerd en is onder de indruk van de wijze waarop de toetsen zijn vormgegeven. De toetsen zijn van voorbeeldig niveau en de beoordelingsformulieren bevatten een zorgvuldige beschrijving van toetsbare inhoudelijke en stijlelementen.

Afstudeerprogramma

Om vast te stellen dat de student aan het eind van de bacheloropleiding over alle beoogde eindkwalificaties beschikt, toetst de opleiding aan het eind van het vierde jaar alle zeven competenties af. Het afstudeerprogramma (30 EC) is gebaseerd op een communicatieprobleem voor een individuele student. Dit probleem is afkomstig van een bedrijf of instelling. De student werkt op basis van onderzoek een advies uit en toont aan zelfstandig een degelijke bijdrage te kunnen leveren aan de oplossing van een concreet communicatievraagstuk.

De opleiding Communicatie verkeert midden in de overgangsfase naar een nieuw curriculum, met een nieuwe set competenties en een nieuw afstudeerprogramma. Dat brengt met zich mee dat er op dit moment met twee verschillende afstudeerprogramma's wordt gewerkt: dat voor de instroomcohorten tot september 2014, en dat voor de instroomcohorten vanaf september 2014. Dit betekent dat in studiejaar 2017-2018 de eerste studenten met het nieuwe afstudeerprogramma aan de slag gaan.

Het huidige afstudeerprogramma - voor de instroomcohorten tot september 2014 - bestaat uit een eindwerkstuk dat de volgende drie onderdelen kent: (i) plan van aanpak bij afstuderen, (ii) afstudeeropdracht (onderzoek & advies) en (iii) presentatie/verdediging.

Vanaf 2017-2018 zal de student - evenals in het huidige programma - op basis van onderzoek een advies uitwerken, maar bovendien een van de adviezen concretiseren in een communicatieproduct. Daarmee wordt ook de competentie creëren en realiseren afgesloten op eindniveau 3. Voor IC-studenten die vanaf 2017-2018 afstuderen geldt dat de competentie Ondernemendheid wordt afgetoetst op niveau 2. Voor CO-studenten is dit het geval voor de competentie Internationaal/Intercultureel communiceren.

In eerste instantie levert de student het plan van aanpak in dat wordt beoordeeld door de afstudeerbegeleider (eerste examiner) en de tweede examiner. De uitkomst van deze beoordeling, op basis van een helder beoordelingsformulier, luidt voldoende of onvoldoende.

De beoordeling van het onderzoeksrapport en het advies wordt eveneens uitgevoerd door de eerste beoordelaar (afstudeerbegeleider) en tweede beoordelaar. Zij vullen afzonderlijk van elkaar het beoordelingsformulier in. Vervolgens komen zij in onderling overleg tot consensus over de beoordeling van de verschillende leeruitkomsten en vullen zij het gezamenlijke beoordelingsformulier in. Dit formulier is de basis voor de eventuele nabespreking van de beoordeling tussen student en afstudeerbegeleider. Wanneer de beoordelaars niet tot consensus kunnen komen, wordt er een derde beoordelaar ingeschakeld. De presentatie met verdediging vindt plaats na een voldoende beoordeling van de afstudeeropdracht. De student houdt een presentatie en daarna stellen de afstudeerbegeleider, de tweede examiner en een vertegenwoordiger uit het werkveld (de extern deskundige) kritische vragen die de student moet beantwoorden. De beoordeling vindt plaats aan de hand van het daarvoor beschikbare beoordelingsformulier, die wat het panel betreft in een enkel geval van iets meer feedback voorzien kan worden omwille van de leerfunctie voor de student.

Het auditpanel vindt dat de opleiding het huidige afstudeerprogramma op een gangbare en adequate wijze heeft vormgegeven en is positief over de bruikbaarheid van de beoordelingsformulieren (van zowel het onderzoeks- en adviesrapport, als de verdediging). Het uitwerken van een communicatieproduct acht het auditpanel een relevante toevoeging voor het afstudeertraject.

Examen- en toetscommissies

De examen- en toetscommissies spelen een zeer belangrijke rol in de borging van het toetssysteem. De examencommissie benoemt de examinatoren, en zij heeft extra criteria opgesteld voor (nieuwe) afstudeerbeoordelaars. Het vierogenprincipe wordt structureel toegepast bij toetsconstructie en bij het beoordelen van het eindniveau. De toetscommissie screent nieuw ontwikkelde toetsen aan de hand van een checklist en houdt daarnaast steekproefsgewijs de kwaliteit van bestaande toetsing in de gaten. Het evaluatiesysteem waarin ook studenten - en in een aantal gevallen ook bedrijven - een rol spelen is eveneens een belangrijk borgingsmechanisme. Daarenboven vinden er ook met regelmaat kalibreersessies plaats die zorgen voor afstemming over het (eind)niveau.

Het auditpanel wil de opleiding een compliment maken voor het feit dat zij voor de invoering van de pilot met de Innovatiewerkplaats eerst met de examencommissie in gesprek is gegaan over de gevolgen (en kansen) die dit heeft met betrekking tot de toetsing. Deze gang van zaken getuigt van professioneel gedrag. Het auditpanel trof verder een mooi jaarverslag aan van de examen- en toetscommissies, met daarin opgenomen een goede reflectie. Het auditpanel geeft de beide commissies mee om met elkaar te bedenken of zij in het jaarverslag nog een reflectie op willen opnemen over het eindniveau van de afgestudeerden. Wat het auditpanel betreft, zou dit van toegevoegde waarde zijn.

De borging van de toetskwaliteit en van het eindniveau heeft duidelijk prioriteit bij deze twee gremia. Het auditpanel heeft een van de door de panelleden bestudeerde eindwerken gebruikt om meer beelden te krijgen bij de werkwijze van de beide commissies. De reacties van de commissieleden op de gestelde vragen tonen aan dat de opleiding beschikt over een aantal stevige borgingsmechanismen.

Weging en Oordeel

In overweging genomen dat (i) de opleiding beschikt over een goed uitgewerkte toetsystematiek waarin alle competenties op de verschillende niveaus worden beoordeeld, (ii) de examen- en toetscommissie een stevige en gewaardeerde positie innemen en een proactieve houding vertonen en (iii) het afstudeerproces borgt dat alle competenties reeds op eindniveau worden afgetoetst en de opleiding werkt aan verdere verbetering (modernisering) van het afstuderen, komt het auditpanel op Standaard 3 tot het oordeel 'goed'.

4.4. Gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de resultaten van tussentijdse en afsluitende toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Afstudeerniveau

Het auditpanel heeft van vijftien studenten afgestudeerd in 2015 t/m 2017 afstudeerwerken (inclusief ingevulde beoordelingsformulieren) bestudeerd. Het gaat om negen afstudeerwerken van de major Communicatie en zes afstudeerwerken van de major International Communication. De selectie van afstudeerwerken is bepaald aan de hand van een gestratificeerde selectie met een spreiding in de beoordelingen gegeven door de examinatoren. Een overzicht van de bestudeerde afstudeerwerken is opgenomen in Bijlage III.

De selectie is gemaakt door het auditpanel op basis van een overzicht van de opleiding, waarin alle afstudeerwerken van de afgelopen twee jaar zijn opgenomen.

Het auditpanel is van oordeel dat zowel de eindwerken van Communicatie als van International Communication laten zien dat de studenten de eindkwalificaties op een hoog bachelorniveau bereiken. In het bijzonder is het auditpanel lovend over de onderzoeksopzet, die in een aanzienlijk aantal gevallen zelfs van masterniveau is, de relevantie en het actualiteitsgehalte van de gekozen onderwerpen en de taalbeheersing van zowel de Nederlandse als de buitenlandse studenten (respectievelijk Nederlands en Engels). De gebruikte bronnen zijn relevant en actueel. Daarnaast is in de afstudeerwerken van de IC-studenten altijd een internationale dimensie aanwezig, zo stelt het auditpanel vast.

Het panel kan zich volledig vinden in de oordelen die door de examinatoren zijn gegeven en herkent ook duidelijk de verschillen tussen de minder goede en de goede studenten. Deze verschillen zitten met name in de bruikbaarheid van theoretische overwegingen en de adviezen volgend uit het onderzoek. Daarnaast tonen de goede studenten een sterkere ondernemende (proactieve) houding, waarbij de eindwerken van de lager beoordeelde studenten zich kenmerken door een beschrijvende en uitvoerende insteek.

Functioneren in de praktijk

De werkveldvertegenwoordigers met wie het panel sprak – en waarvan enkelen ook lid zijn van de PiER – zijn eveneens zeer positief over de kwaliteiten van zowel de Nederlandse als de buitenlandse studenten en afgestudeerden van de Hanzehogeschool. De studenten worden door het werkveld getypeerd als breed inzetbaar, energiek, proactief, stevige persoonlijkheden en voldoende kneedbaar om éénmaal werkzaam bij een bedrijf zich nog te specialiseren. De studenten doen in 'battles', georganiseerd door het bedrijfsleven, niet onder voor studenten van bijvoorbeeld de Rijksuniversiteit Groningen. Met name de toepassingsgerichte insteek van de studenten van de Hanzehogeschool is van toegevoegde waarde. De opleiding zet zich met de overheid en het bedrijfsleven nadrukkelijk in voor een krachtige ontwikkeling van de locatie als broedplaats van innovatie en ondernemerschap.

Van de alumni verneemt het panel dat een aanzienlijk aantal afstudeerders een baan aangeboden krijgt bij het bedrijf waar zij stage hebben gelopen. Dit geldt ook voor studenten die in het buitenland stage lopen, zij werken nu onder andere bij organisaties als Adidas, de Australische overheid en een Bulgaarse studente is blijven werken bij het oer-Hollandse, doch internationaal opererende Friesland Campina.

Uit onderzoek blijkt dat ongeveer 50% van de alumni van de Engelstalige major werkt in een internationale omgeving waarin Engels de voertaal is. Van de alumni van Communicatie komt ongeveer 50% terecht in het bedrijfsleven, een iets minder groot percentage gaat aan de slag bij een overheidsorganisatie en ongeveer 5% begint voor zichzelf.

De Hanzehogeschool biedt zelf een onbekostigde masteropleiding International Communication aan. Studenten die deze opleiding willen volgen, moeten hier veel geld voor betalen. De meeste studenten die willen doorstuderen, kiezen daarom voor een bekostigde masteropleiding aan een andere onderwijsinstelling. Ook in het vervolgonderwijs weten de studenten van de beide varianten hun weg op een goede manier te vervolgen, zo verneemt het panel.

Weging en Oordeel

In aanmerking genomen dat (i) de eindwerken een stevig bachelorniveau vertonen met enkele uitschieters die gaan richting masterniveau, (ii) de oordelen van het panel over de selectie van eindwerken volledig overeenkomt met de beoordelingen van de examinatoren en (iii) het werkveld zeer positief is over de kwaliteit van de afgestudeerden, komt het auditpanel op Standaard 4 tot het oordeel 'goed'.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het auditpanel heeft bij de hbo-bacheloropleiding Communicatie / International Communication van Hanzehogeschool Groningen een gedegen onderwijsprogramma aangetroffen, dat aantoonbaar sterke startende communicatieprofessionals aflevert met een kenmerkende Groningse profilering. Onder meer de duidelijk onderbouwde keuze voor het toevoegen van extra competenties, evenals de kwaliteit van het docentenkorps, de zorgzaamheid die sprak uit het leiderschap, de inzet van de Scrum-methodiek, de verweving van internationale aspecten, de goed uitgewerkte toetsystematiek en de kwaliteit van de eindwerken, maken duidelijk dat de opleiding op veel dimensies de basiskwaliteit ontstijgt.

Op grond van het feit dat het panel voor de beide varianten van de bacheloropleiding de standaarden 2, 3 en 4 als 'goed' en standaard 1 als 'excellent' kwalificeert, komt het panel op basis van de beslisregels voor de Beperkte Opleidingsbeoordeling van de NVAO voor de hbo-bacheloropleiding Communicatie / International Communication van Hanzehogeschool Groningen als geheel tot het oordeel 'goed'.

Het panel adviseert de NVAO om de hbo-bacheloropleiding Communicatie van Hanzehogeschool Groningen opnieuw te accrediteren voor een periode van zes jaar.

6. AANBEVELINGEN

Hierna volgen een aantal aanbevelingen voor de opleiding. Deze hebben verder geen invloed op de wegingen en oordelen eerder in deze rapportage. Zij dienen ter inspiratie voor de opleiding om zich verder te ontwikkelen.

Buitenlandse studenten

De huidige instroom in International Communication bestaat voor het grootste gedeelte uit Nederlandse (35%) en Duitse (30%) studenten. Voor de gewenste verdere toename van het aantal nationaliteiten binnen de opleiding, raadt het panel aan om gebruik te maken van het toenemende aantal alumni en alumnirelaties in het buitenland. Gedacht kan worden aan de uitbouw van een alumninetwerk waarbij alumni de rol van ambassadeurs op zich nemen en nieuwe studenten kunnen rekruteren. Zij kunnen mogelijk ook een rol spelen in het regelen van nieuwe stageplaatsen in het buitenland, wat de algehele bekendheid en uitstraling van de opleiding/hogeschool ten goede zal komen.

Daarnaast kunnen mogelijk de buitenlandse relaties van de Master International Communication worden ingezet ten behoeve van de werving van internationale studenten.

Afstudeerprogramma

Het auditpanel moedigt de opleiding aan om het afstudeerprogramma verder te ontwikkelen, zodat studenten ook aan een communicatieproduct in de lijn van het gegeven advies werken. Hiertoe is de pilot voor het benutten van de multidisciplinaire Innovatiewerkplaatsen overigens veelbelovend.

Werkdruk

Ondanks dat het auditpanel van verschillende kanten vernam dat er vanuit het management aandacht is voor de werkdruk naar aanleiding van de vernieuwing van het curriculum, wil het auditpanel hier toch aan het management meegeven ervoor te waken dat de docenten niet in 'overdrive' raken en hun inspanningen voldoende doseren.

Multidisciplinaire samenwerkingen benutten

Het auditpanel raadt de opleiding aan om multidisciplinaire samenwerkingen, zoals de Innovatiewerkplaatsen en de lectoraten, te benutten om de strategische rol van communicatie verder in de kijker te plaatsen. Wanneer studenten uit andere disciplines in contact komen met Communicatie-studenten, leren zij al doende de strategische impact en faciliterende rol die communicatie kan hebben in en op het uitvoeren van hun activiteiten. Hierdoor zal hun attitude ten opzichte van communicatie, wanneer zij eenmaal professioneel actief zijn, positiever en constructiever zijn dan die van hun voorgangers (die deze ervaring niet gekend hebben). Zij zullen sneller geneigd zijn om het 'silo-denken' achterwegen te laten, omdat zij sneller zullen inzien welke voordelen je kunt halen uit het delen van informatie en data.

Door deze positieve en constructieve houding zal communicatie als discipline aan erkenning winnen en minder ter discussie gesteld worden. Het antwoord op de vraag of de verantwoordelijke voor de communicatie aan de C-Suite tafel uitgenodigd moet worden of niet, zal organisch naar 'ja' groeien. Deze evolutie zal zorgen voor het verder institutionaliseren van communicatie en komt ten goede aan de rol die communicatie-professionals kunnen spelen in de beroepspraktijk.

7. DISTINCTIVE QUALITY FEATURE INTERNATIONALISATION

7.1. Conclusions

The assessment regarding the distinctive quality feature internationalisation is specifically aimed at the international stream (major in International Communication) of the Bachelor's programme in Communication of Hanze University of Applied Sciences (Hanze UAS).

The Bachelor's programme in Communication is part of the School for Communication, Media & IT (SCMI). The programme educates students to become broadly oriented communication professionals, employable in both the public domain and in commercial domains. Hanze UAS focuses on three themes (Energy, Healthy Ageing and Entrepreneurship), that are clearly reflected in the programme. The programme comprises 240 EC and has a nominal duration of four years.

Standard 1 – Intended internationalisation: Good

The internationalisation goals for International Communication are clearly concretized for different aspects of the programme. The course management defined and documented multiple aims and ambitions regarding aspects of internationalisation. However, the panel would recommend describing the objectives in a more SMART perspective in order to be able to better evaluate afterwards. For example, the student recruitment goals could be defined more precisely by stating explicitly the ambitioned ratio between Dutch, German and other international students, the under-represented nations/continents and the 'deadline' to achieve these goals.

It is evident that internationalisation aspects are an object of the PDCA cycle of the School and the IC programme itself. The audit panel established that the results lead to solid action plans that are executed accordingly.

Overall assessment of Standard 1

Although the programme's internationalisation objects could be expressed in more verifiable terms, the internationalisation goals of the programme, regarding both learning outcomes and the more policy- and content-oriented aspects, are well documented and supported by all stakeholders, periodic evaluations are systematically conducted and improvements are implemented. Therefore, the panel rates Standard 1 as 'good'.

Standard 2 – International and intercultural learning: Excellent

The panel concludes that the learning outcomes of the IC programme clearly incorporate the consideration of cultural and international issues relevant for a starting communication professional. The international/intercultural intended learning outcomes are translated into learning outcomes per study block. The audit panel considers this an exemplary (international) communication programme in terms of intended international and intercultural learning outcomes.

The audit panel is particularly pleased with the way in which the pedagogical approach and the associated assessment system of IC continually encourage and challenge students to enhance their intercultural competences and learn from each other.

Considering the quality of the midterm project results and the theses, the panel is convinced that the IC students indeed achieve the intended international and intercultural learning outcomes and are well prepared to perform as communication advisors at Bachelor's degree level in an international environment.

Overall assessment of Standard 2

Based on the relevant and eminent international and intercultural learning outcomes, the creative didactic methods, the fit to purpose assessment methodology that surpasses any international communication programme alike, and the convincing evidence that the IC graduates achieve the intended international and intercultural learning outcomes, the audit panel rates Standard 2 as 'excellent'.

Standard 3 – Teaching and learning: Good

Internationalisation is strongly integrated into the curriculum from the beginning till the end of the programme. This is demonstrated by the numerous and diverse real-life international study cases, the intense experience of studying at least one year abroad and the international classroom with a diverse range of lecturers and students. The panel observed that these content-related and structure-related elements contribute to nurture and achieve the intended international and intercultural learning outcomes.

The IC programme is consciously applying various teaching methods that – in different ways – align with internationalisation. The teaching methods allow students with varying learning styles and cultural backgrounds to learn and flourish. The teaching principles and methods, the Scrum method and more specifically the study abroad requirements encourage students to experience and reflect on different world views, whilst developing their ability to communicate with peers in an international setting.

The learning environment of the IC programme is imbued with internationalization. This is exemplified on the one hand by the international classroom setting and, on the other hand, through the staff composition, the structure and the content of the programme.

Overall assessment of Standard 3

Because internationalisation impacts the curriculum comprehensively and the teaching methods are tailored to fit students with a broad scope of cultural backgrounds, a truly international teaching and learning environment has been created. Therefore, the audit panel rates Standard 3 as 'good'.

Standard 4 - Staff: Good

From faculty résumés, as well as from the panel discussions with both students and lecturers, the audit panel gathered that the qualitative and quantitative composition of the staff facilitates the achievement of the intended international and intercultural learning outcomes. Both their qualifications and their international experience as well as the professional discussion with the faculty during the site visit convinced the panel of their international and intercultural knowledgeability, their professionalism and their enthusiasm and commitment to the programme.

The internationalisation plan and the appropriate examples of internationalisation activities demonstrate that the management facilitates the faculty to maintain and/or expand their intercultural competences and international experience. The IC staff all have a thorough command of English.

Overall assessment of Standard 4

Based on the highly qualified and experienced staff members of IC, combined with the internationalisation-related services the programme offers its staff, and the student appreciation of their lecturers, the audit panel rates Standard 4 as 'good'.

Standard 5 - Students: Good

The audit panel considers the composition of the student group with a variety of national and cultural backgrounds extremely well-balanced.

The audit panel endorses IC's ambition to attract more international students and to stay critical regarding the ratio between domestic, German and other foreign students from different origins. For that matter, the panel experiences the new recruitment plan a step in the right direction.

The audit panel observed that the intercultural ambiance of the learning environment at school, combined with study abroad experiences and international work placements, make the programme successful in reaching its internationalisation goals.

The audit panel considers the welcoming, mentoring and counselling of students highly customised and effective. Not only are students supported in overcoming the usual learning difficulties, but intercultural issues are also addressed such as home sickness and obstacles and/or problems during the work placement abroad.

Overall assessment of Standard 5

Because of the national and socio-cultural variety in the student population, the thorough guidance and mentoring of the international students, as well as the demonstrable achievement of the programme's international and intercultural competences by the students, the audit panel rates Standard 5 as 'good'.

Overall judgement

Based on ECA's assessment rules, the panel nominates the major in International Communication (part of the Bachelor Communication) of the Hanze University of Applied Sciences for the Certificate for Quality in Programme Internationalisation.

7.2. Findings and panel judgment

In this chapter of the report the panel evaluates to what degree the programme International Communication complies with the criteria of the Assessment Framework for the ECA Distinctive Feature in Internationalisation. As internationalisation is also part of the NVAO Framework for Accreditation, if and when applicable, ample references are made to the panel's findings and conclusions as stated in the previous part.

7.2.1. Intended internationalisation

Criterion 1a, supported goals: The internationalisation goals for the programme are documented and these are shared and supported by stakeholders within and outside the programme.

Findings

The School of Communication, Media & IT (SCMI) strives to have an international character and appearance. Therefore, SCMI agreed with the Executive Board of Hanze UAS that they will offer an international stream of every CROHO registered program in the School. Because of the growing importance of online communication and trade liberalization, the professional communication field is clearly becoming increasingly international and as such it is no longer limited by borders. To anticipate this development and to live up to the internationalisation policy of SCMI, Hanze UAS offers not only a Dutch Communication major (CO), but also an International Communication major (IC).

The internationalisation goals for International Communication (as well as for the Dutch stream) are clearly concretized for different aspects of the programme, e.g. learning outcomes, career perspectives, interaction with the professional field, multilingualism, target group, studying abroad and differences in the international/intercultural learning outcomes. These topics are discussed in team member meetings, student council meetings and Partners in Education and Research (PIER) meetings. All stakeholders agreed upon the internationalisation goals, and the development of the intercultural competence are seen as a unique feature of the programme, by both alumni and the PIER.

Panel judgement

According to the audit panel, the internationalisation vision of the programme and its related goals are well documented and supported by all stakeholders. The audit panel is impressed by the way the international aspects and ambitions of IC (and CO) are presented and detailed in the documents.

Criterion 1b, verifiable objectives: Verifiable objectives have been formulated that allow monitoring the achievement of the programme's internationalisation goals.

Findings

Internationalisation goals are formulated on several aspects of the programme. The intended learning outcomes and the learning outcomes per study block clearly outline the objectives of the programme. Every block features a couple of learning outcomes directly linked to internationalisation.

The audit panel established that the student recruitment goals could be defined more explicitly by stating the ambitioned ratio between Dutch, German and other international students, the under-represented nations/continents, and the 'deadline' to achieve these goals.

Regarding the professional development of staff, every year a professional development plan is drawn up. The development of international experience is one of the aspects IC team members set goals for. The new marketing communication plan for recruiting foreign students is another example of setting internationalisation goals.

Panel judgement

The course management defined and documented multiple aims and ambitions regarding aspects of internationalisation. The panel would recommend that some of the objectives are expressed in more 'verifiable' terms.

Criterion 1c, measures for improvement: As a result of periodic evaluations of the programme's internationalisation, the successful implementation of measures for improvement can be demonstrated.

Findings

Every year, an education evaluation plan is formulated. This plan describes the activities in the quality cycle that is customary to SCMI, based on the PDCA cycle. It describes which parts of the curriculum will be evaluated in the coming year and how this will be done. Based on the results of the evaluations, the period coordinator formulates an improvement plan in consultation with the university lecturer responsible for the course. These improvements are operationalized in solid action plans and communicated to the students during the kick-off of the new study period. The results of the National Student Survey also play an important role in the process of safeguarding the quality of the programme.

In addition, the performance of lecturers is evaluated through written surveys; student satisfaction is measured on a variety of aspects. The evaluation results are discussed as part of the HRM cycle with the faculty member in question.

The internationalization features of the programme are also subject to evaluation. As a result, the course management recently identified three areas of improvement, namely the incorporation of internationalisation into the Innovation Labs for IC students, diversity of the recruitment of international students and the development of online international collaboration with partner universities abroad.

Panel judgement

It is obvious that internationalisation aspects are subject to systematic and periodic evaluation. The audit panel established that the results lead to solid action plans that are executed accordingly.

Overall assessment of Standard 1

Although some of the internationalisation objectives could be expressed in more verifiable terms, the audit panel established that the goals are periodically evaluated and resulting improvements are implemented. Furthermore, taking into account that the internationalisation goals of the programme, which relate to both its learning outcomes and the more policy- and content-oriented aspects, are well-documented and are supported by all stakeholders, the audit panel rates Standard 1 as 'good'.

7.2.2. International and intercultural learning

Criterion 2a, intended learning outcomes: The intended international and intercultural learning outcomes defined by the programme are a clear reflection of its internationalisation goals.

Findings

Hanze University of Applied Sciences (Hanze UAS) added additional competence in international and intercultural communication to the national professional profile of the LOCO⁹. Regarding Standard 1 (Intended learning outcomes) of the Accreditation Assessment Framework, the panel established that internationalisation is incorporated in the intended learning outcomes. To qualify for the Bachelor's programme, the graduate is required to (i) demonstrate awareness of different (organisational) cultures and styles of communication and adjust professional behavior accordingly, (ii) communicate orally and in writing – in the language of the programme – in a clear, target group oriented and structured manner, and is a proficient user of two languages and (iii) learn and work in an international environment with international stakeholders.

The following text box presents an example of how the intended learning outcomes have been transferred to the course level, in this case study block 2.4 'Internationalisation and Transition'.

Learning outcomes

The student..

... designs communication policy with regards to the internationalisation strategy of a company/organisation.

... plans, organizes and facilitates interaction to support the internationalisation goals.

... independently comes up with innovative solutions.

... reflects on his role as facilitator in communication, describes his own personal effectiveness in international communication in cooperation with others, he distinguishes his own unique value and makes well-argued choices for his learning goals as an international entrepreneur in communication.

... understands his unique value as a consultant in communication and makes this visible in communication of his own company or in personal branding.

... writes a personal development plan in which he reflects on his achievements, his professional attitude and (international) performance and formulates international learning goals (HRM learning line).

Source: Study Guide 2016-2017, Major International Communication, block 2.4

Panel judgement

The panel concludes that the learning outcomes of the IC programme clearly entail the consideration of cultural and international issues relevant for a starting communication professional. The international and intercultural intended learning outcomes are translated into learning outcomes per study block. The audit panel considers the intended international and intercultural learning outcomes of the programme as a best practice for (international) communication programmes.

⁹ The LOCO is the National Consultative Body for Communication Programmes

Criterion 2b, student assessment: The methods used for the assessment of students are suitable for measuring the achievement of the intended international and intercultural learning outcomes.

Findings

Referring to Standard 3 of the Accreditation Assessment Framework, the panel established that the assessment methods are applied in relation to the competency based framework of the course and therefore cover all the intended learning outcomes, including the internationalisation goals.

The creative and innovative pedagogical approach of using Scrum stimulates students to work together in groups that are always composed of several nationalities, thus stimulating the development of intercultural awareness and skills.

The variety of assessment methods (integrative, knowledge oriented and skills assessments / on paper, as a product or in the form of an oral presentation / formative and summative) makes the assessment methodology particularly suitable for international students, as it avoids the possibility of cultural bias in the overall assessment methodology. For example, Bulgarian students are more used to oral exams, whereas Asian students mainly take theoretical exams in their own country. And neither of them are used to being assessed on attitudes and skills. Therefore, all students benefit from a mix of assessment methods.

Panel judgement

The audit panel is truly impressed with the way in which the pedagogical approach and the associated assessment system of IC encourages and challenges students to work on the continual development of their intercultural competences and to learn from their mistakes and each other. The panel believes the programme is at the forefront when it comes to the application of assessment methodology.

Criterion 2c, graduate achievement: The achievement of the intended international and intercultural learning outcomes by the programme's graduates can be demonstrated.

Findings

The achievement of the intended international and intercultural learning outcomes is one of the explicit criteria for graduation. For the Graduation Assignment proposal to be accepted, it should include sensitivity to intercultural aspects and international developments in the analyses of the program. Students are encouraged to conduct their graduate research for an international company, for a company in a country other than their home country or for a company that has the ambition to go international.

The audit panel established that the theses of International Communication show that IC students are in command of the intended learning outcomes of the Bachelor course and do so at a high professional level. Regarding internationalisation, the audit panel was particularly impressed by the students' command of English and delighted to observe that all students demonstrate a distinct international focus in their graduation work.

Furthermore, alumni showed much satisfaction with the degree to which the IC programme contributed to the development of their international and intercultural communication competences.

Panel judgement

Based on the midterm project results and the theses, the panel is convinced that the IC students achieve the intended international and intercultural learning outcomes of the programme and that they are well-prepared to perform as communication advisors at Bachelor's level in an international environment.

Overall assessment of Standard 2

Considering the relevant and eminent international and intercultural learning outcomes, the creative didactic methods, the fit to purpose assessment methodology and the convincing evidence that the IC graduates achieve the intended international and intercultural learning outcomes, the audit panel rates Standard 2 as 'excellent'.

7.2.3. Teaching and Learning

Criterion 3a, curriculum: The content and structure of the curriculum provide the necessary means for achieving the intended international and intercultural learning outcomes.

Findings

The IC programme features many international aspects. Already in block 1 students learn about intercultural communication theory and about the impact of organisational structures and cultures on intercultural business communication. From block 2 onwards, the assignments are usually brought in by real (international or multinational) clients. This requires students to take the intercultural and international dimensions into account.

During the first two years of the programme students develop their cultural awareness and cultural sensitivity, both theoretically and practically. Students have to map their own cultural identity and learn about different cultural perspectives.

For IC students it is mandatory to spend at least one year of their study abroad. This implies an internship abroad and following a minor in another country and/or searching for a graduation assignment abroad.

At the end of the programme, IC students must master the English language at C1 level. Therefore, throughout the programme, they are regularly being assessed on their English language proficiency. They also have to learn a second foreign language at a basic level. Most students choose the language of the country where they will do their internship.

Students, who prefer to do a minor abroad, can choose from a wide range of accredited educational partner organisations all around the world. These organizations are specialized in the field of communication and are regularly visited by staff members of the IC programme of Hanze UAS.

Panel judgement

Internationalisation is strongly integrated throughout the curriculum from start to finish through real life international cases, the lived experience of attending at least one year of the programme abroad and the international classroom with a diverse range of lecturers and students. These content- en structure-related elements contribute to achieving the intended international and intercultural learning outcomes.

Criterion 3b, teaching methods: The teaching methods are suitable for achieving the intended international and intercultural learning outcomes.

Findings

The IC programme uses activating teaching methods such as the flipped classroom, Scrum methodology, inquiry-based learning and peer consultancy. The panel agrees with the programme faculty, that all methods are very appropriate to foster deep approaches to learning and focus on relevance to their cultural context, given the international composition of the student population.

The methods used enforce students to actively participate both in a classroom setting as well as in group work activities. Especially, the Scrum method contributes to achieving the international and intercultural learning outcomes as it stimulates students of diverse national backgrounds and socio-cultural perspectives to work together.

The requirements of doing at least one year of study abroad also adds significantly to the achievement of the international and intercultural competences.

The HRM component in the curriculum encourages students to reflect on their personal development as an international communication professional. Special attention is being paid to the development of the international/intercultural competence.

Panel judgement

The IC programme consciously applies various teaching methods that – in different ways – align with internationalisation. The teaching methods allow students with varying learning styles and cultural backgrounds to learn and flourish.

The teaching principles and methods, the Scrum method and in particular the study abroad requirements encourage students to experience and reflect on different world views, whilst developing their ability to communicate with peers in an international setting.

Criterion 3c, learning environment: The learning environment is suitable for achieving the intended international and intercultural learning outcomes.

Findings

IC students are constantly exposed to intercultural learning situations. Not only by working for international clients, but also due to the kind of assignments used (e.g. a Dutch company that wants to explore its opportunities on the European market). Classes and work groups are truly international, featuring various nationalities, and the teaching staff have formidable experience in international professional environments.

In addition to the excellent facilities in the university itself, students take part in study abroad and work placements, which also strongly support the attainment of the intended international and intercultural learning outcomes.

Panel judgement

The learning environment of the IC programme is imbued with internationalisation, not only by the international classroom setting, but also through the staff composition, the structure and the content of the programme.

Overall assessment of Standard 3

Considering the solid way in which internationalisation is incorporated throughout the curriculum, the quality of the teaching methods that tie in well with students from all kinds of cultural backgrounds, and the truly international learning environment, the audit panel rates Standard 3 as 'good'.

7.2.4. Staff

Criterion 4a, composition: The composition of the staff (in quality and quantity) facilitates the achievement of the intended international and intercultural learning outcomes.

Findings

Referring to Standard 2 of the Accreditation Assessment Framework, the panel established that the staff is highly qualified. They all have a Master's degree or PhD in an area relevant to the IC programme.

The workload is sometimes high, but the course management as well as the Executive Board are very much aware of that and actively support faculty members who are going in "overdrive modus". In addition, the Executive Board initiated several pilot studies at Hanze UAS schools to try to reduce the workload.

Students are very positive when it comes to evaluating their lecturers, recognizing their relevant experience in the international business environment and their enthusiasm. Students feel that their lecturers take a sincere interest in them and are committed to them.

Panel judgement

From faculty résumés, as well as from the panel discussions with both students and lecturers, the audit panel gathered that the qualitative and quantitative composition of the staff facilitates the achievement of the intended international and intercultural learning outcomes.

Criterion 4b, experience: Staff members have sufficient internationalisation experience, intercultural competences and language skills.

Findings

From the information provided by the course management and the staff résumés, the staff seem to be very international. Core staff are from eleven nationalities, among others the United States of America, Italy, Lithuania and Canada. In view of a further enhancement of the international composition of the faculty, the panel would suggest to consider recruiting an Asian teacher. Nonetheless, the staff members are highly qualified to execute their tasks. With regards to the international and intercultural learning outcomes, staff are trained in European Law, Slavic Languages and Cultures, Sociology, American Studies, International Economics and Business, Mediterranean Studies and Political Science (European Studies specialization). Furthermore, several teachers work or have worked in an international professional environment. The panel established that the staff members have a widespread international network, very apt to pitch for and recruit relevant international student projects.

The curricula vitae of the IC staff show that they all have a thorough command of English (Cambridge English C1/C2) and that the students appreciate the language skills of their lecturers.

Panel judgement

During the site visit the audit panel encountered across the IC staff profound international and intercultural knowledgeability, solid professionalism and sincere enthusiasm. Both their qualifications and their experience are of an outstanding nature.

Criterion 4c, services: The services provided to the staff (e.g. training, facilities, staff exchange) are consistent with the staff composition and facilitate international experiences, intercultural competences and language skills.

Findings

As already mentioned under criterion 4b, most faculty members are trained in international and intercultural themes and skills. Their educational and socio-cultural backgrounds offer a strong platform for the delivery of the programme's objectives. International mobility is encouraged by the course management and the internationalisation department of SCMI facilitates staff exchange.

The internationalisation plan comprises information about the internationalisation activities of all staff members. Several teachers have been appointed as project leader for a major energy project in Tanzania, organized by the Hanze Centre of Development Cooperation. Other staff members are guest lecturer at foreign partner universities or go to international (communication related) meetings.

Panel judgement

The internationalisation plan and the appropriate examples of internationalisation activities demonstrate that the programme facilitates staff to maintain and/or expand their intercultural competences and international experience. The IC staff all have a thorough command of English.

Overall assessment of Standard 4

Considering the highly qualified and experienced staff members of IC, combined with the internationalisation-related services provided by the programme, and the appreciation of the students for their lecturers, the audit panel rates Standard 4 as 'good'.

7.2.5. Students

Criterion 5a, composition: The composition of the student group (national and cultural backgrounds) is in line with the programme's internationalisation goals.

Findings

The IC student body comprises a mix of students originating from 35 different countries, mainly from Europe. Generally, 35% of the students are Dutch, 30% are German and 35% are from different EU and non-EU countries. Students gain international experience in their own classroom by collaborating in international groups. The classes are deliberately organized bearing in mind this perspective.

The IC programme would like to attract a more diverse group of international students. The marketing communication department of SCMI recently finished a recruitment plan to attract foreign students (other than German, who enroll spontaneously because of the proximity) and exchange partners. This plan helps the school to organize recruitment and exchange activities aimed at those countries/schools that have a similar educational level, matching themes (communication, and preferably also entrepreneurship or sustainability) and good facilities for international students.

Panel judgement

The audit panel considers the composition of the student group that features a variety of national and cultural backgrounds very much in line with the internationalisation goals of the programme. The audit panel endorses the ambition of IC to attract more international students and to stay critical regarding the ratio of domestic, German and other foreign students. For that matter, the new recruitment plan is a significant step in the right direction.

Criterion 5b, experience: The internationalisation experience gained by students is adequate and corresponds to the programme's internationalisation goals.

Findings

The programme seeks to foster the international experience in several ways. First of all, the pedagogy builds on student diversity in order to meet learning outcomes. In addition, a deliberate approach has been adopted to mix students of different backgrounds in group work. Secondly, the assignments and projects always embed an international and/or intercultural dimension to it. Moreover, students mandatorily gain at least a year of on-the-job learning experience abroad. For non-Dutch students, it is possible to stay in the Netherlands as for them this is abroad. Nonetheless, the research project or the work that they do should have an inter- or multinational dimension. Besides, students improve their English language proficiency and will learn (the basics of) another foreign language in addition to English.

All these activities correspond to the programme's international goals as they all contribute to (i) demonstrating awareness of different (organisational) cultures and styles of communication and adjusting professional behaviour accordingly, (ii) communicating orally and in writing – in the language of the programme – in a clear, target group oriented, and structured manner, and becoming a proficient user of two languages, and (iii) learning and working in an international environment with international stakeholders.

Panel judgement

The audit panel observed that the intercultural character of the learning environment at school, combined with the experiences of the study abroad and the international work placements, makes the programme successful in reaching its internationalisation goals.

Criterion 5c, services: The services provided to the students (e.g. information provision, counselling, guidance, accommodation, Diploma Supplement) are adequate and correspond to the composition of the student group.

Findings

SCMI has a liaison officer, who intermediates between the international students and the central enrollment office. He arranges Skype sessions with interested students and he helps them to find their way as a student and resident of Groningen.

Hanze UAS welcomes international students prior to the start of their studies. Students are allocated an academic counsellor for the entire period of their Bachelor's programme. The academic counsellor helps students to find their way in the study programme and, if needed, refers them to specialist help. The students are very pleased with the study guidance, also when they do a semester abroad.

IC students join the study association KIC that has a special sub-department for international students. They meet each other in a social setting, where they can learn Dutch and participate in excursions and lectures, most of which have an international dimension. The study association is responsible for introducing new students to the degree programme and ensuring a special introduction for international students.

Panel judgement

The audit panel considers the welcoming, mentoring and counselling of students highly customised and effective. Students are not only supported in overcoming the usual learning difficulties, they also have the opportunity to address intercultural issues such as homesickness and other problems during the work placement abroad.

Overall assessment of Standard 5

Considering the national and socio-cultural variety in the student population, the thorough guidance and mentoring of the international students, and the demonstrable achievement by the students of the programme's international and intercultural competences, the audit panel rates Standard 5 as 'good'.

7.3. Overall judgement

The panel awards the IC programme of Hanze University of Applied Science with a 'good' on Standards 1, 3, 4 and 5, and rates Standard 2 as 'excellent'

Based on the programme's documented internationalisation goals, the programme has successfully implemented effective internationalisation activities which according to the audit panel demonstrably contribute to the quality of teaching and learning.

In tune with ECA's assessment rules which decide that a programme certifies for Quality in Internationalisation when at least three out of the five standards are assessed as good or excellent and no standard is assessed as unsatisfactory, the panel proposes that the major in International Communication (part of the Bachelor in Communication) of the Hanze University of Applied Sciences be awarded the Certificate for Quality in Programme Internationalisation.

BIJLAGE I Scoretabel

Scoretabel paneloordelen Hanzehogeschool Groningen hbo-bacheloropleiding Communicatie / International Communication, voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde eindkwalificaties	Excellent
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Goed
Standaard 3. Toetsing	Goed
Standaard 4. Gerealiseerde eindkwalificaties	Goed
Algemeen eindoordeel	Goed

BIJLAGE II Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-bacheloropleiding Communicatie, Hanzehogeschool Groningen, 16 en 17 februari 2017

Datum locatiebezoek: donderdag 16 februari 2017

Locatie: Instituut Communicatie Media & IT, (Van DoorenVeste, Zernikeplein 11 9747 AS Groningen) – D2.08

Tijd	Gesprekspartners (inclusief namen en functies)
08.15 – 08.30	<ul style="list-style-type: none"> • <i>drs. Rose Kempen, Program manager IC</i> • <i>drs. Annemieke ter Borg, Opleidingsmanager CO</i>
08.30 – 09.30	Vooroverleg auditpanel
9.30-10.30	Opleidingsmanagement <ul style="list-style-type: none"> • <i>mr. Trijnie Faber (Dean Instituut voor Communicatie, Media & IT)</i> • <i>drs. Rose Kempen (Program manager IC)</i> • <i>drs. Annemieke ter Borg (Opleidingsmanager CO)</i>
10.30 – 10.45	Pauze / Intern overleg
10.45 – 11.45	Docenten / Lectoren (6 – 8) <ul style="list-style-type: none"> • <i>Astrid Berg PhD (University lecturer Communication Research, Dutch)</i> • <i>drs. Hanneke Deinum (Docent Adviesvaardigheden)</i> • <i>Trienke Drijfhout MA (University lecturer Internationalisation and Entrepreneurship, Dutch)</i> • <i>Wim Elving PhD (Lector Communication & the Sustainable Society)</i> • <i>drs. Ingrid Falkena (Interim HSD, SLB-coördinator)</i> • <i>Frank Jansen MSc (Docent Online Communicatie)</i> • <i>Dick Visser MSc (HSD Media en Contentcreatie)</i> • <i>Mart Wegman MA (University lecturer Communication Science, Dutch)</i> Reserve: <ul style="list-style-type: none"> • <i>drs. Tjeerd Schat (HSD Adviseren)</i>
11.45 – 12.00	- Pauze / Intern overleg
12.00 – 12.45	Studenten (6) (waaronder een of twee leden vanuit de Opleidingscommissie) <ul style="list-style-type: none"> • <i>Marianne Geertsema (CO, 2e jaars, lid studiever. KIC)</i> • <i>Myrthe Hoekstra (CO, 2e jaars en honours)</i> • <i>Christian Koops (CO, 3e jaars, IMR-studentlid, lid studiever. KIC)</i> • <i>Renée van de Belt (CO, 4e jaars Mediastiek)</i> • <i>Amey Knol (CO, 4e jaars Mediastiek, minor Noorwegen, stage Suriname)</i>
12.45 – 13.30	Lunch auditpanel
13.30 – 14.00	Open Spreekuur/Rondleiding
14.00 – 14.45	Examencommissie/Toetscommissie (4) <ul style="list-style-type: none"> • <i>drs. Kim Bokma (Coördinator stage/afstuderen CO)</i> • <i>Josef Sennekool MEd (Voorzitter Toetscommissie)</i> • <i>Lumi Stoica MSc (Graduation Coordinator IC, Romanian)</i> • <i>drs. Fokke Veenstra (Voorzitter Examencommissie)</i>
14.45 – 15.30	Presentaties (zowel CO als IC) <ul style="list-style-type: none"> • <i>Studentpresentatie Campaign (semester 1 year 2) met docent Lisette Derksen (Lecturer Marketing Communication, Dutch)</i> • <i>Studentpresentatie Online Branding (project jaar 1 voor echte klant) met docent Frank Jansen MSc (Docent Online Communicatie)</i>

Tijd	Gesprekspartners (inclusief namen en functies)
15.30 – 16.15	<p>Alumni / Werkveld CO (3-4)</p> <p>Alumni CO</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Marloes Borgjink (Alumna CO, Eigenaar MLB Media en tooltrainer)</i> • <i>Loes Gankema (Alumna CO, Provincie Groningen)</i> • <i>Lisanne Smits (Alumna CO, Triade UMCG)</i> • <i>Willemien Bouwers (Alumna CO, Externe Deskundige, Groninger Museum)</i> <p>Werkveld</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Siep Faber (PiER /Eigenaar JBF Multimedia)</i> • <i>Arjen van Leeuwen ((PiER/Eigenaar Van Leeuwen Communicatie & Challenge Solutions)</i> • <i>Sander Prinsen (PiER/ Co Founder & Owner Storm Digital)</i> <p>Reserve:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ron Overbeek (PiER/Werkveldadviescommissie)</i>
16.15 – 17.00	Intern overleg auditpanel
17.00 – 17.15	<p>Pending issues</p> <p><i>(alle gesprekspartners zijn hiervoor beschikbaar)</i></p>
17.15	Terugkoppeling en afsluiting

Verklaring afkortingen:

CO = Opleiding Communicatie

HSD = Hogeschooldocent

IC = Opleiding International Communication

PiER = Partners in Education & Research

SLB'er = Studieloopbaanbegeleider

IWP = Innovatiewerkplaats

Date location visit: Friday 17 February 2017

Location: School of Communication Media & IT, (Van DoorenVeste, Zernikeplein 11 9747 AS Groningen) – D2.08

Time	Partners
08.15 – 08.30	<ul style="list-style-type: none"> • <i>drs. Rose Kempen, Program manager IC</i>
08.30 – 08.45	Preliminary consultation auditpanel
08.45 – 09.30	Lecturers (6-8) <ul style="list-style-type: none"> • <i>Astrid Berg PhD (University lecturer Communication Research, Dutch)</i> • <i>drs. Hanneke Brakenhoff (Lecturer, trainer Inter Cultural Learning Lab, Dutch)</i> • <i>Giuseppe Raudino MA (Internship coordinator, Italian)</i> • <i>Trienke Drijfhout MA (University lecturer Internationalisation and Entrepreneurship, Dutch)</i> • <i>Lumi Stoica MSc (Graduation Coordinator, Romanian)</i> • <i>drs. Lennart Pruiksma (Intake officer, Support staff Internationalisation CMI, Dutch)</i>
09.30 – 10.15	Students <ul style="list-style-type: none"> • <i>Marten Eyferth (Student IC, Year 1, German)</i> • <i>Pierre Heywood (Student IC, Year 1, South African)</i> • <i>Vlad Ioffe (Student IC, Year 2, Ukranian)</i> • <i>Lotte Vroegh (Student IC, Year 2 and Honours, Member Study Association KIC/ICU, Dutch)</i> • <i>Johanna Spiller (Student IC, Year 3 and Honours, German)</i> • <i>Jacqueline Schmitz (Student IC, Year 4 and Honours, Member Educational Committee, German)</i>
10.15 – 10.30	Break/ Internal consultation auditpanel
10.30 – 11.00	Executive Board and Dean <ul style="list-style-type: none"> • <i>drs. Henk Pijlman (Chair Executive Board)</i> • <i>mr. Trijnie Faber (Dean School of Communication, Media & IT)</i>
11.00 – 11.30	Alumni / Professional field IC <i>Alumni IC</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Anton Gorobets (Alumnus 2015, Israeli, Catawiki SEO Manager)</i> • <i>Verena Kappler (Alumna 2011, German, Business Owner KapplerKomm – Der Unternehmendoktor)</i> • <i>Elizabet Stefanova (Alumna 2016, Bulgarian, Communication Specialist Friesland Campina)</i> • <i>Saskia Zwiars (Alumna 2009, Dutch, Town Council of Groningen Energy Campaign coordination)</i> <i>Professional field IC</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Dick Dam (PIER/Business Owner at Hollandse Nieuwe- Soliciting agent for one-man businesses)</i> • <i>Frederic van Kleef (PIER/External Expert IC, Concern Advisor Strategy Town Council of Groningen)</i>
11.30 – 12.15	Break/Internal consultation
12.15 – 12.30	Pending issues <ul style="list-style-type: none"> • <i>(all partners are available)</i>
12.30	<ul style="list-style-type: none"> • Feedback and conclusion

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding(en) is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs" van 19 december 2014. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het panel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de (voltijd) variant.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Een open spreekuur maakte deel uit van het programma. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding het open spreekuur tijdig en op correcte wijze onder de aandacht heeft gebracht van studenten en medewerkers.

Tijdens het locatiebezoek heeft het auditpanel at random een aantal lessen / colleges / practica bezocht en met de daar aanwezige studenten en docenten gesproken.

Om te kunnen beoordelen of de beoogde eindkwalificaties worden behaald, heeft het auditpanel een selectie van eindwerken bestudeerd overeenkomstig de NVAO-richtlijn 'beoordeling eindwerken'.

Het oordeel van het auditpanel, vastgelegd in een conceptrapport, werd aan de betreffende opleiding(en) voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs, 19 december 2014'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1, 3 of 4 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een onvoldoende bij standaard 1 kan niet leiden tot

het toekennen van een herstelperiode door de NVAO. Een 'onvoldoende' bij standaard 2 leidt altijd tot een herstelperiode, onafhankelijk van het eindoordeel van het panel.

- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien tenminste alle standaarden minimaal voldoende zijn en twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien tenminste alle standaarden minimaal 'goed' worden bevonden en twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

BIJLAGE III Lijst geraadpleegde documenten

Veel van de documentatie – waaronder de kritische reflectie - was zowel in het Nederlands als in het Engels beschikbaar voor het panel.

- Kritische reflectie
- LOCO competenties 2012 (Eng)
- LOCO competenties d.d. 16.06.2016 (Ned)
- Opleidingsprofiel Bachelor of Communications
- Schooljaarplan CMI 2016-2017 – Strategisch Plan CMI 2016-2020
- Deskundigheidsbevorderingsplan CMI 2016-2017
- Inrichting van een professionele organisatie CMI II
- Meerjarenpersoneelsplan (MPP) CMI 2016-2020
- Notitie Internationalisering SCMI
- Partners in Education and Research (PiER) Beleid CO-IC
- Partners in Education and Research (PiER) Policy CO-IC
- Onderwijskundige Opleidingsplan OC-IC (OOP)
- Onderwijsvisie CMI 1.0 vastgesteld
- Onderwijsvisie CO-IC def
- SCMI Assessment Policy SCMI
- SMCI Toetsbeleid SCMI
- Toetsing in Ontwikkeling, versie 0.4 – 08.02.2017
- Lectoraat advies CO-IC onderzoek 080120116
- Visie-leerlijn onderzoek 20.11.2016 – concept
- Onderwijs en Examenregeling CO 2016-2017
- Teaching and Exam Regulations IC 2016-2017
- Jaarverslag Opleidingscommissie 2014-2015
- Jaarverslag Opleidingscommissie 2015-2016
- Verslag Opleidingscommissie – bevindingen OERen 2015-2016
- Jaarverslag Examencommissie CMI 2014-2015
- Jaarverslag Examencommissie CMI 2015-2016
- Studiegids CO 2016-2017
- Study Guide IC 2016-2017
- HRM-learning IC year 1 – 4
- HRM-leerlijn CO jaar 1 tm 4
- 3^e jaar Stagehandleiding CO 216-2017
- 3rd Year Internship Information Brochure IC 2016-2017
- Afstudeerhandleiding CO 2014-2015
- Afstudeerhandleiding CO 2015-2016 tot 31.01.2016
- Afstudeerhandleiding CO 2015-2016 vanaf 01.02.2016
- Afstudeerhandleiding CO 2016-2017
- Graduation Handbook IC 2014-2015
- Graduation Handbook IC 2015-2016 tot 31.01.2016
- Graduation Handbook IC 2015-2016 vanaf 01.02.2016
- Graduation Handbook IC 2016-2017
- Afgestudeerden graduation students CO-IC 2014 tm 2016
- Overzicht medewerkers CO-IC
- CV's medewerkers opleiding CO-IC
- Filmpjes over alle aangeboden onderwijsblokken, verteld door studenten
- Kwaliteitsplan Onderwijsevaluatie SCMI 2016-2017
- Afstudeerevaluatie CO 2015-2016 en Verbeterplan 2016-2017
- Graduation Period IC Evaluation 2016-2016 and Points of Improvement 2016-2017
- Stage-evaluatie CO 2015-2016 en verbeterplan 2016-2017
- Docent- en studentevaluaties + verbeterplannen van blok 1.1, 1.3 en 2.3

- NSE Analyse Communicatie vt NSE 2015
- NSE Analyse Communicatie vt NSE 2016
- NSE Analyse International Communication vt NSE 2015
- NSE Analyse International Communication vt NSE 2016
- Alumni onderzoek LOCO – Peter 't Lam
- Alumni evaluate the program bachelor CO – Erik Kostelijk
- Alumni evaluate the program bachelor IC – Erik Kostelijk
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen (ter inzage)
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal (ter inzage)

Het auditpanel heeft de volgende eindwerken bekeken¹⁰:

Aantal	Studentnummer	Variant
1	297784	CO
2	291346	CO
3	300086	IC
4	286677	CO
5	297532	CO
6	298244	CO
7	293356	IC
8	310703	CO
9	305491	CO
10	291727	CO
11	311120	CO
12	307046	IC
13	287098	IC
14	299592	IC
15	306276	IC

¹⁰ Om redenen van privacy zijn hier uitsluitend de studentnummers weergegeven. Namen van de afgestudeerde studenten en de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

BIJLAGE IV Overzicht auditpanel

Naam visitatiegroep:	B Communicatie groep 2
----------------------	------------------------

Samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemd cluster zijn ingezet.

Commissielid (Achternaam)	Rol (voorzitter / lid / student-lid / coördinerend secretaris / secretaris ¹² / logistiek coördinator)	Deskundigheden						Deelname bij ¹¹					
		Vakinhoud	Internationaal	Onderwijs en toetsing	Werkveld	visitatie-/ audit	Studentzaken	NHL Hogeschool	Avans Hogeschool, voltijd	Avans Hogeschool, deeltijd	Christelijke Hogeschool Windesheim	Christelijke Hogeschool Ede	Hanzehogeschool Groningen
Van Raaijen	Voorzitter		x	x		x							x
Van den Hoff	Voorzitter							x	?	?	x	x	
Cotton	Lid	x	x	x		x							x
Vos	Lid	x	x	x		x							x
Rijnja	Lid	x	x	x	x	x						x	x
Lagerwey	Lid							x	x	x	x		
Reynaert	Lid							x				x	
Michels	Lid								x	x	x		
Miedema	Student		x				x	x			x		x
Rouw	Student								x			x	
Van der Hoorn	Secretaris		x		x	x							x

¹¹ Geef met kruisjes aan bij welke instellingen het panellid zal worden ingezet.

¹² N.B.: De secretaris en/of logistiek coördinator is geen lid van het panel.

Korte functiebeschrijvingen (cv's) van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam (inclusief titulatuur)	Korte functiebeschrijving van de panelleden (1 regel)
Drs. Willem van Raaijen	De heer Van Raaijen is partner bij Hobéon en treedt sinds 2004 veelvuldig op als lead-auditor van auditpanels in het kader van accreditaties hoger onderwijs, zowel binnen als buiten de landsgrenzen.
Drs. Anne-Marie Cotton	Mevrouw Cotton is hoofddocente communicatiemanagement aan de Arteveldehogeschool in Gent en coördinator van de Master in European Public Relations van EUPRERA.
Dr. Guido Rijnja	De heer Rijnja is momenteel werkzaam bij de Rijksvoorlichtingsdienst als communicatieadviseur. Hiernaast is hij (ere)lid van Logeion, juryvoorzitter van de Galjaardprijs voor overheidscommunicatie en lid van de Adviesraad Professionalisering (voorzitter werkgroep wetenschap-praktijk). Van de hand van de heer Rijnja verschijnen met enige regelmaat bijdragen in vakbladen zoals 'C' en Communicatie.
Prof. dr. Marita Vos	Mevrouw Vos is sinds 2007 professor Corporate Communication aan de University of Jyväskylä, Finland, en verantwoordelijk voor het bachelor- en masteronderwijs op dit gebied, evenals voor onderzoek.
De heer Joachim Miedema	De heer Miedema is vierdejaarsstudent Communicatie aan de Christelijke Hogeschool Ede.
Mevrouw I.A.M. van der Hoorn MSc	Getraind secretaris

Op 7 december 2016 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleiding Communicatie van Hanzehogeschool Groningen, onder het nummer 005238.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende tenminste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl